

VIỆN HÀN LÂM
KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
HỌC VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI

NGÔ THỊ HỒNG ÁNH

HÀNH VI CỦA NGƯỜI CHƠI LÔ ĐỀ Ở HÀ NỘI

Chuyên ngành: Tâm lý học

Mã số:60.31.04.01

LUẬN VĂN THẠC SĨ TÂM LÝ HỌC

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC
TS. CHU VĂN ĐỨC

HÀ NỘI, 2017

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi, các số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn chưa từng được ai công bố trong bất kì công trình nào khác.

Tác giả luận văn

Ngô Thị Hồng Ánh

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
CHƯƠNG 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ HÀNH VI CỦA NGƯỜI CHƠI LÔ ĐỀ	
ĐỀ	12
1.1. Lý luận về hành vi	12
1.2. Lý luận về lô đề và hành vi của người chơi lô đề.....	21
1.3. Các yếu tố ảnh hưởng đến hành vi của người chơi lô đề	30
CHƯƠNG 2: TỔ CHỨC NGHIÊN CỨU VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	35
2.1. Tổ chức nghiên cứu.....	35
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	38
CHƯƠNG 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU THỰC TRẠNG HÀNH VI CỦA NGƯỜI CHƠI LÔ ĐỀ Ở HÀ NỘI	41
3.1. Thực trạng hành vi của người chơi lô đề ở Hà Nội	41
3.2. Thực trạng hành vi của người chơi lô đề ở Hà Nội biểu hiện qua các khía cạnh	44
3.3. Các yếu tố ảnh hưởng đến hành vi của người chơi lô đề ở Hà Nội	52
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	58
TÀI LIỆU THAM KHẢO	61

DANH MỤC CÁC BẢNG BIỂU

Bảng 2.1. Bảng mô tả khách thể nghiên cứu	37
Bảng 2.2. Mức độ quy đổi tương ứng điểm trung bình	40
Bảng 3.1. Mức độ biểu hiện hành vi của người chơi lô đề ở Hà Nội	41
Bảng 3.2. Các loại hình lô đề	41
Bảng 3.3. Thời gian chơi lô đề trong một ngày	42
Bảng 3.4. Số lượt chơi lô đề trong một tuần	43
Bảng 3.5. Số tiền cho một lần chơi	44
Bảng 3.6. Mức độ biểu hiện hành vi của người chơi lô đề ở Hà Nội qua khía cạnh nhận thức	45
Bảng 3.7. Mức độ biểu hiện hành vi của người chơi lô đề ở Hà Nội qua khía cạnh cảm xúc	47
Bảng 3.8. Mức độ biểu hiện hành vi của người chơi lô đề ở Hà Nội qua khía cạnh hành động.....	49
Bảng 3.9. Mức độ ảnh hưởng của các yếu tố đến hành vi của người chơi lô đề ở Hà Nội	53

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

STT : Số thứ tự

ĐLC : độ lệch chuẩn

ĐTB : điểm trung bình

% : phần trăm

Nxb : nhà xuất bản

TB : thứ bậc

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Trong những năm qua, trên cả nước, tình hình tệ nạn lô đề phát triển mạnh với nhiều hình thức: số đề, lô thường, lô xiên, lô trượt, xiên quay,... Người chơi lô đề đủ mọi thành phần: từ cán bộ, công chức nhà nước đến người làm tư, từ người có nghề nghiệp ổn định đến không nghề nghiệp, từ người có địa vị cho đến thành phần ở đáy của xã hội, từ trẻ em đến người lớn, từ già đến trẻ, từ học sinh, sinh viên đến thầy cô giáo, từ người giàu đến người nghèo. Chưa có thống kê chính thức nhưng ước tính số tiền mà các con bạc ném vào trò đỏ đen trái phép này lên tới hàng nghìn tỷ đồng.

Tệ nạn lô đề mang đến nhiều hậu quả khôn lường không chỉ cho người chơi, gia đình người chơi mà cả cho cộng đồng xã hội: không ít gia đình khánh kiệt, tan vỡ vì lô đề, nhiều cơ quan, kể cả cơ quan chính quyền khốn đốn vì thủ quỹ mang tiền cơ quan đánh lô đề; đạo đức xã hội bị tha hóa. Và từ đây nảy sinh nhiều hành vi phạm tội nghiêm trọng như trộm cắp, cướp giật, cố ý gây thương tích, giết người,...

Để đối phó với tệ nạn gây ảnh hưởng tới mọi đối tượng trong xã hội, Nhà nước Việt Nam đã có nhiều biện pháp xử phạt. Tệ nạn này được luật pháp xử lý nghiêm và mỗi năm, có hàng nghìn con nghiện lô đề cờ bạc và chủ chứa bị bắt giữ và bị khởi tố... Đặc biệt, ngày 29-12-2008, Ủy ban nhân dân thành phố Hà Nội ban hành Chỉ thị số 09 về tăng cường các biện pháp đấu tranh phòng chống tệ nạn cờ bạc, số đề, cá cược bóng đá trên địa bàn. Sau 3 năm, các lực lượng chức năng thành phố đã tích cực vào cuộc và đã khám phá hơn 3000 vụ với 15869 đối tượng. Trong đó, cơ quan chức năng đã truy tố 1899 vụ với 10596 đối tượng. Thế nhưng tệ nạn lô đề vẫn diễn biến hết sức phức tạp và ngày càng tinh vi hơn.

Chính vì vậy, việc tìm hiểu hành vi của người chơi lô đề có ý nghĩa lý luận và thực tiễn to lớn. Nó giúp tìm ra nguyên nhân của tệ nạn lô đề, có chính sách đúng đắn với tệ nạn này và hoàn chỉnh các điều luật về tội đánh

bạc. Xuất phát từ các lý do trên, chúng tôi chọn đề tài: “**Hành vi của người chơi lô đề ở Hà Nội**”.

2. Tình hình nghiên cứu của đề tài

Hành vi là vấn đề phong phú, hấp dẫn và cũng khá phức tạp trong nghiên cứu tâm lý học. Nó có ý nghĩa đặc biệt quan trọng trong hoạt động của con người, nên đã được nhiều tác giả trong và ngoài nước quan tâm nghiên cứu.

2.1.Ở nước ngoài

Tiếp cận hành vi là một trong những cố gắng rất lớn của tâm lý học thế giới đầu thế kỷ XX, nhằm khắc phục tính chủ quan trong nghiên cứu tâm lý người thời đó. Kết quả là đã hình thành trường phái có ảnh hưởng mạnh mẽ đến sự phát triển tâm lý học Mỹ và thế giới trong suốt thế kỷ XX: Tâm lý học hành vi, mà đại biểu là các nhà tâm lý học kiệt xuất: E.L.Thorndike (1874-1949), J.B.J.Watson (1878:1958), E. Tolman (1886-1959), K. Hull (1884-1952) và B.F.Skinner (1904-1990) và A. Bandura v.v...

Năm 1913, tập san tâm lý học Mỹ in bài báo của Watson “Tâm lý học dưới con mắt nhà hành vi”, là phần đầu bài giảng của ông tại trường Đại học Colombia năm 1912, sự kiện này được coi như mốc hình thành tâm lý học hành vi. Về sau các quan điểm trình bày trong bài báo còn được ông đưa ra trong một loạt các công trình từ năm 1913 đến 1930.

Vào năm 1922, trong “Công thức mới của thuyết hành vi” đã cho rằng “tâm lý học hành vi S-R” thuần túy của Watson chỉ là sinh lý học về hành vi, vì thế các đại biểu xây dựng lên thuyết hành vi mới đã đề ra “thuyết hành vi không sinh lý học” và gọi nó là “thuyết hành vi mới”. Năm 1929, báo cáo “giải thích phản xạ có điều kiện theo chức năng” của K. Hull đưa ra đã tạo thêm điều kiện thúc đẩy thuyết hành vi mới phát triển.

Trong nghiên cứu tác động của các mô hình sống, bạo lực của con người trên phim ảnh, trong phim hoạt hình đến hành vi bạo lực của trẻ em trước tuổi học, Bandura đã phát hiện rằng các em được quan sát hành vi bạo lực trên phim ảnh và trong đời thường đã thể hiện tính bạo lực nhiều hơn so với trẻ em

ở nhóm đối chứng. Nghiên cứu đã đề cập đến xu hướng mô hình hóa các hành vi của người được quan sát thành các “mô hình” hành vi của mình; hay nói khác đi là tính bắt chước trong hành vi của trẻ em. [5, tr.7]

Nhà Tâm lý học Gordon Olport (1897 - 1967) trong các công trình nghiên cứu của mình đã chứng minh ảnh hưởng của nhóm đến hành vi, tri giác và quan điểm của các thành viên. Những nghiên cứu này dựa trên quan điểm của thuyết hành vi cổ điển và hành vi trong các nghiên cứu này là hành vi theo cơ chế “kích thích phản ứng”.

Trong một nghiên cứu khảo sát về Hiện tượng học (Phenomenology) của hành vi mua hàng cưỡng bức, các tác giả O’Guinn và Faber cho thấy: Tỷ lệ những người có hành vi mua hàng cưỡng bức nghiêng nhiều về phía nữ giới, cụ thể là chiếm tới 92% trên tổng số mẫu khảo sát. [5, tr.7]

Nghiên cứu “Hành vi và thái độ cờ bạc – khảo sát ở người trưởng thành tại Iowa năm 2011” của trung tâm nghiên cứu xã hội và hành vi tại Đại học Bắc Iowa và được tài trợ bởi Văn phòng điều trị và phòng chống cờ bạc tại Sở Y tế công cộng Iowa, Hoa Kỳ cho thấy tỷ lệ của bất kỳ cờ bạc với người lớn tại bang này là 91% suốt đời, 69% trong vòng 12 tháng và 42% trong 30 ngày. Cờ bạc qua internet là một trong những loại phổ biến nhất. Khoảng 5% người trưởng thành nói rằng họ đã từng đánh bạc trực tuyến và 2% cho biết họ đã đánh bạc trong suốt 12 tháng. Lý do quan trọng cho cả nam giới và phụ nữ đánh bạc là để vui chơi, giải trí. Trong số những người trải qua bất kỳ triệu chứng của vấn đề cờ bạc, đàn ông thường xuyên cho biết họ đánh bạc do sự phấn khích hoặc thách thức; trong khi phụ nữ cho biết họ đánh bạc là do phân tâm từ một vấn đề hàng ngày. Sử dụng một quy mô dựa trên chẩn đoán và tài liệu thống kê về rối loạn tâm thần DSM IV ước tính tỷ lệ "cờ bạc bệnh lý có thể xảy ra" trong người lớn là 0,6% cho cả cuộc đời và 0,3% trong 12 tháng năm 2011. Tỷ lệ kết hợp cho "có thể" và "có thể xảy ra" cờ bạc bệnh lý là 1,2% và 0,5% cho cả đời trong năm 2011. Bảng liệt kê mức độ nghiêm trọng phổ biến của "vấn đề cờ bạc" giữa những người trưởng thành là 0,6% trong năm 2011 và 2,6% là nguy cơ trung bình cho vấn đề cờ bạc. 99% người

trưởng thành ở Iowa cho biết họ nhận thức được và gọi đến đường dây cờ bạc 1-800-BETS-OFF. Tuy nhiên, chỉ có 49% người trưởng thành nhận thức được rằng Iowa đã công khai tài trợ điều trị cờ bạc dịch vụ. [5, tr.18]

2.2. Ở Việt Nam

2.2.1. Những nghiên cứu về hành vi

Ở Việt Nam, vấn đề hành vi đã được rất nhiều nhà tâm lý học quan tâm nghiên cứu.

Tác giả Phạm Minh Hạc đã có công trình “Hành vi và hoạt động” khẳng định phương pháp tiếp cận hoạt động – nhân cách, định hướng cho nghiên cứu tâm lý học lý luận và ứng dụng ở Việt Nam. Những vấn đề lý luận về hành vi của mỗi trường phái tâm lý học còn nhiều điều khác nhau tùy thuộc vào cách tiếp cận, do đó việc định hướng nghiên cứu từng loại hành vi cụ thể của con người có sự khác nhau, hệ thống các cách thức điều khiển, thích ứng hành vi cũng sẽ khác nhau. [11]

Năm 2004, tác giả Song Hà nghiên cứu về: “hành vi lệch chuẩn của học sinh trung học cơ sở Hà Nội” đã cho thấy nói dối là hành vi lệch chuẩn có tỷ lệ học sinh vi phạm cao nhất (82,3%), thứ hai là hành vi không học bài, làm bài đầy đủ trước khi tới lớp (66,6%), thứ ba là hành vi cãi nhau với người khác (65,6%). Những hành vi lệch chuẩn có số học sinh vi phạm ít chỉ chiếm dưới 10% lần lượt là hành vi bỏ nhà đi (2,1%), hút thuốc lá (3%), mang đồ bị cấm đến trường (3,6%), uống rượu (4,7%), nghỉ học không lý do (7,7%), lấy đồ của người khác (8,7%).

Năm 2005, Tác giả Hoàng Gia Trang nghiên cứu “Thực trạng biểu hiện hành vi lệch chuẩn trong học sinh Trung học phổ thông hiện nay”. Kết quả cho thấy tỷ lệ học sinh có vấn đề về hành vi là 9.24%, hành vi sai lệch biểu hiện nhiều nhất ở những hành vi như nói dối nhiều lần (28.41%), trốn học bỏ tiết (21.22%), gây gỗ (7.19%), phá hoại tài sản người khác (4.31%). [29, tr.38]

Nghiên cứu “Một số nhân tố chi phối hành vi tiêu dùng của người dân đối với sản phẩm của các doanh nghiệp tư nhân” của tác giả Lê Hương. Đánh

giá của người dân về chất lượng các sản phẩm, dịch vụ doanh nghiệp tư nhân có đến 77.7 % cho rằng giá cả hợp túi tiền của gia đình là một lý do khiến họ vẫn tiếp tục sử dụng các sản phẩm. Ngoài ra, 75.8% nhất trí với lý do là giá cả phù hợp chất lượng sản phẩm. [5, tr.8]

Vào năm 2010, luận văn Thạc sĩ “Một số biểu hiện ở hành vi mua sắm của nữ doanh nhân tại Thành phố Hồ Chí Minh” của tác giả Nguyễn Võ Huệ Anh, cho thấy các nhóm sản phẩm ưu tiên trong việc mua sắm của nữ doanh nhân là: thực phẩm (88%), vật dụng sinh hoạt gia đình (69.5%), quần áo (58.5%), và sách, báo, tạp chí (54.5%). Mức độ nghiện mua sắm hay còn gọi là mua hàng cưỡng bức trong giới nữ doanh nhân lên đến 9%. [3, tr.88]

Tác giả Nguyễn Như Chiến với luận án tiến sĩ “Nghiên cứu hành vi chấp hành luật giao thông đường bộ của học sinh trung học cơ sở khi tham gia giao thông” đã chỉ ra thực trạng hành vi chấp hành luật giao thông đường bộ của học sinh trung học cơ sở khi tham gia dựa trên số liệu thu được từ nhiều nguồn thông tin khác nhau; phân tích các yếu tố tâm lý, xã hội ảnh hưởng đến hành vi chấp hành luật giao thông của học sinh trung học cơ sở. Các phân tích, so sánh được tiến hành theo nhiều chiều cạnh khác nhau như: theo biến số lớp học, theo giới tính, theo học lực, hạnh kiểm của học sinh, theo khu vực trường ... đã làm rõ được các mức độ chấp hành, những sai phạm luật giao thông của học sinh

Ngoài ra còn rất nhiều công trình nghiên cứu về hành vi như tác giả Tô Nhi A với đề tài Hành vi tham gia giao thông của sinh viên một số trường đại học tại thành phố Hồ Chí Minh; tác giả Lê Thị Linh Trang với đề tài nghiên cứu về hành vi văn minh đô thị của thanh niên thành phố Hồ Chí Minh; ...

2.2.2. Những nghiên cứu về hành vi chơi lô đề

Hiện nay, các công trình nghiên cứu về cờ bạc nói chung và lô đề nói riêng chủ yếu tập trung ở các lĩnh vực xã hội học, luật học,... và có rất ít công trình nghiên cứu về vấn đề này trong lĩnh vực tâm lý học.

Vào năm 1996, Tác giả Đỗ Văn Bích với đề tài “Đổi mới, hoàn thiện pháp luật trong phòng chống văn hóa độc hại và tệ nạn xã hội ở nước ta hiện

nay” đã trình bày cụ thể mối quan hệ giữa văn hóa độc hại và tệ nạn xã hội; thực trạng pháp luật trong phòng chống văn hóa độc hại và các tệ nạn xã hội như ma túy, mại dâm, cờ bạc; nguyên nhân khách quan và chủ quan làm nảy sinh văn hóa độc hại và tệ nạn xã hội. Đề tài cũng đề xuất cụ thể phương hướng và đưa ra một số giải pháp đổi mới hoàn thiện pháp luật trong phòng chống văn hóa độc hại và tệ nạn xã hội, bổ sung sửa đổi những điều trong Bộ luật hình sự, pháp lệnh xử lý hành chính, tổ chức các cơ quan quản lý nhà nước và cơ quan bảo vệ pháp luật, thủ tục xử phạt hành chính trong phòng chống văn hóa độc hại và tệ nạn xã hội. Tệ nạn cờ bạc số đề được tác giả đề cập và minh chứng qua một số ví dụ điển hình trong đề tài. [4]

Vào năm 2002, tác giả Cao Thị Oanh với đề tài: “đấu tranh phòng chống các tội cờ bạc trên địa bàn thành phố Hà Nội”, kết quả nghiên cứu cho thấy trong những năm 1997-2001, số vụ cờ bạc và số người thực hiện hành vi cờ bạc trên địa bàn thành phố Hà Nội không những không giảm xuống mà còn có xu hướng tăng lên. Những số liệu thể hiện sự đánh giá chính xác của nhà nước về tình hình tội cờ bạc- số liệu xét xử của các Tòa án là không phản ánh đúng diễn biến của xu hướng đó. Điều này cho thấy số liệu xét xử của các tội cờ bạc trên địa bàn thành phố Hà Nội trong những năm vừa qua không chỉ thể hiện kết quả của hoạt động đấu tranh phòng chống tội phạm mà còn ảnh hưởng lớn (cả trực tiếp và gián tiếp) bởi sự thay đổi của pháp luật hình sự liên quan tới loại tội phạm này. Cụ thể là nó chịu ảnh hưởng trực tiếp của việc thu hẹp phạm vi xử lý về Hình sự đối với các tội cờ bạc do bộ luật Hình sự năm 1999 nêu ra cũng như những vướng mắc trong thực tiễn áp dụng các quy định của luật hình sự khi xác định ranh giới giữa tội phạm và vi phạm hành chính đối với các hành vi cờ bạc. Ngoài ra còn cần phải tính đến phần tội phạm ẩn có thể ở mức đáng kể của chúng và có biện pháp tìm cách hạn chế tỉ lệ tội phạm ẩn này. Nói chung, các tội cờ bạc trên địa bàn thành phố Hà Nội đang là vấn đề bức xúc với diễn biến phức tạp gây thiệt hại to lớn cho đời sống xã hội chúng ta.

Ngày 24/06/2014, Hội Liên hiệp Phụ Nữ TP.HCM đã tổ chức tọa đàm về vai trò của gia đình trong phòng, chống tội phạm và tệ nạn xã hội với chủ đề “Tệ nạn cờ bạc, số đề và giải pháp phòng ngừa”. Kết quả cho thấy số phụ nữ chậm tiến do Hội quản lý là 1764 chị, trong đó "diện" cờ bạc có 410 chị, số đề là 303 chị. Hội đã hỗ trợ cho 169 chị vay vốn với tổng số tiền trên 1,1 tỉ đồng, giới thiệu 92 chị học nghề, giải quyết việc làm cho 182 chị, đã có 666 chị tiến bộ, hoàn lương... Tại tọa đàm này, các đại biểu đã thảo luận nhiều vấn đề như thực trạng tệ nạn cờ bạc và số đề tại khu dân cư hiện nay; vai trò của chính quyền địa phương, lực lượng công an trong việc tuyên truyền, ngăn chặn, xử lý tệ nạn cờ bạc, số đề; vai trò của các thành viên gia đình trong việc phòng ngừa, ngăn chặn để tệ nạn không thâm nhập vào gia đình... [5, tr.17]

Năm 2014, luận văn thạc sĩ tâm lý học “thực trạng hành vi đánh bạc của sinh viên ở một số trường đại học tại thành phố Hồ Chí Minh” của Nguyễn Trần Lê Chân đã cho thấy biểu hiện hành vi đánh bạc của sinh viên chỉ ở mức thấp (thỉnh thoảng và hiếm khi) với các biểu hiện cụ thể về các mặt nhận thức, cảm xúc, ý chí, thói quen - thái độ, các hoạt động hằng ngày, chuẩn hành vi và sức khỏe đều có điểm trung bình chung dao động từ 1.63 đến 2.51. Trong 350 sinh viên được nghiên cứu, có 140 (chiếm 40%) sinh viên cho rằng đánh bạc là loại hình giải trí vừa có mặt tiêu cực, vừa có mặt tích cực và có đến 54% sinh viên đã từng tham gia đánh bạc. Loại hình đánh bạc sinh viên tham gia nhiều nhất là đánh bài tiến lên với 264 sinh viên, chiếm 75,4%. Một số yếu tố ảnh hưởng đến hành vi đánh bạc của sinh viên đáng chú ý là các yếu tố: đánh bạc mang lại niềm vui, sáng khoái cho bản thân (35.7%), đánh bạc vì thói quen giết thời gian (32.6%), đánh bạc để giải trí do áp lực học hành, cuộc sống quá bận rộn (30.9%).

Tóm lại, các công trình nghiên cứu về hành vi trong lĩnh vực tâm lý học ở Việt Nam rất đa dạng, phong phú và tập trung ở một số nhóm hành vi như hành vi tiêu dùng, hành vi lệch chuẩn, hành vi bạo lực,... Các công trình nghiên cứu về hành vi cờ bạc nói chung và hành vi chơi lô đề nói riêng còn rất hạn chế.

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

3.1. Mục đích nghiên cứu

Tìm hiểu hành vi của người chơi lô đề, trên cơ sở đó có thể chỉ ra nguyên nhân tâm lý xã hội của tệ nạn lô đề và đưa ra những kiến nghị về phương hướng phòng chống tệ nạn lô đề và biện pháp ứng xử phù hợp.

3.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

- Hệ thống hóa một số vấn đề lý luận cơ bản có liên quan đến đề tài như: hành vi, hành vi dưới góc độ Tâm lý học, lô đề, hành vi của người chơi lô đề, biểu hiện hành vi của người chơi lô đề.

- Khảo sát thực trạng biểu hiện và mức độ biểu hiện hành vi của người chơi lô đề ở Hà Nội, đồng thời tìm hiểu nguyên nhân ảnh hưởng đến hành vi này.

- Đề xuất một số biện pháp nhằm phòng ngừa tệ nạn lô đề.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

4.1. Đối tượng nghiên cứu

Hành vi của người chơi lô đề.

4.2. Phạm vi nghiên cứu

- Về nội dung: những biểu hiện hành vi của người chơi lô đề liên quan đến việc chơi lô đề, cụ thể là ba mặt nhận thức, cảm xúc và hành vi.

- Về không gian: 147 người chơi lô đề ở một số quận, huyện tại Hà Nội như Cầu Giấy, Thanh Xuân, Đông Anh, Hoài Đức,...

5. Phương pháp luận và phương pháp nghiên cứu

5.1. Phương pháp luận

5.1.1. Quan điểm hệ thống cấu trúc

Vận dụng quan điểm hệ thống cấu trúc để xây dựng cơ sở lý luận như khái niệm hành vi, phân loại hành vi, biểu hiện, nguyên nhân của hành vi chơi lô đề. Nghiên cứu đề tài (xây dựng bảng hỏi, bình luận thực trạng) được tiến hành trên cấu trúc đã được xác lập.

5.1.2. Quan điểm thực tiễn

Tệ nạn lô đề là mối quan tâm của toàn xã hội hiện nay. Báo chí và các phương tiện thông tin đại chúng khác không ngừng đưa tin về một số thực trạng, hậu quả nghiêm trọng xảy ra từ tệ nạn lô đề. Trong đó, xuất hiện không ít trường hợp sa đà vào lô đề dẫn đến những tác hại xấu như sa sút học hành, công việc, rối loạn hành vi, lừa đảo, trộm cắp thậm chí cả hành động giết người do quá túng thiếu tiền bạc.

Vì vậy việc tìm hiểu biểu hiện và mức độ biểu hiện hành vi của người chơi lô đề ở Hà Nội, phân tích các yếu tố dẫn đến những hành vi đó, đề xuất các biện pháp nhằm phòng ngừa tệ nạn này đáp ứng với yêu cầu thực tiễn đang đề ra.

5.2. Phương pháp nghiên cứu

5.2.1. Phương pháp nghiên cứu tài liệu

Phương pháp này được sử dụng để hệ thống hóa một số vấn đề lí luận về hành vi của người chơi lô đề nhằm xây dựng cơ sở lý luận cho đề tài nghiên cứu.

5.2.2. Phương pháp quan sát

Quan sát các biểu hiện của người chơi lô đề để thu thập các tài liệu, chứng cứ bổ sung cho các phương pháp khác.

Cách thức tiến hành:

- Quan sát ở một số quán nước chè có ghi lô đề.

5.2.3. Phương pháp điều tra bảng hỏi

Phương pháp này được sử dụng với mục đích thu thập các số liệu về thực trạng, các yếu tố ảnh hưởng và biện pháp để phòng ngừa nạn chơi lô đề.

Chúng tôi đã xây dựng một phiếu điều tra là một bảng hỏi gồm 6 phần lớn. Nội dung các câu hỏi nhằm thu thập số liệu theo từng vấn đề điều tra. Trong hệ thống các câu hỏi có những câu hỏi đóng để xác định mức độ biểu hiện và các câu hỏi mở để thu thập dữ liệu theo phạm vi rộng cũng như nguyên nhân của chúng.

Yêu cầu:

Các phiếu thu về phải thu nhận được những câu trả lời khách quan, trung thực và đầy đủ của đối tượng. Do vậy, chúng tôi chú ý đặt những câu hỏi rõ ràng, ngắn gọn và tạo điều kiện cho đối tượng trả lời thoải mái, trung thực.

Cách thức tiến hành:

Chúng tôi phối hợp cùng một số chủ lô đề phát phiếu cho những người chơi lô đề và giải thích phiếu hỏi này chỉ làm với mục đích nghiên cứu và mọi thông tin sẽ được bảo mật.

Cách xử lý kết quả:

- Chọn lọc phiếu điều tra.
- Thống kê số ý kiến của người được điều tra trong mỗi câu hỏi và tính điểm.
- Phân tích, nhận xét ý kiến của người được điều tra về những nội dung điều tra và rút ra kết luận.

5.2.4. Phương pháp phỏng vấn

Chúng tôi tập trung phỏng vấn các nội dung gắn với bảng hỏi với người chơi lô đề và một số chủ lô đề để làm sáng tỏ hơn kết quả thu được qua phương pháp điều tra bằng bảng hỏi.

5.2.5. Phương pháp toán thống kê:

Mục đích:

Phương pháp này được sử dụng với mục đích xử lý các số liệu thu được từ phương pháp điều tra bằng bảng hỏi.

Cách tiến hành:

Chúng tôi tiến hành kiểm tra lại các phiếu trả lời của người được điều tra để loại bỏ những phiếu không hợp lệ. Phiếu không hợp lệ là những phiếu trả lời không đầy đủ các thông tin cá nhân, không trả lời đầy đủ các thông tin trong phiếu hỏi,...

Sau khi thu thập đầy đủ dữ liệu, sử dụng phần mềm SPSS 16.0 để xử lý thống kê như: tính tần suất, tỷ lệ %, trị số trung bình, độ lệch chuẩn, kiểm nghiệm T-Test, kiểm nghiệm ANOVA làm cơ sở để bình luận số liệu thu được từ phương pháp điều tra bằng bảng hỏi.

6. Ý nghĩa lý luận và thực tiễn của luận văn

6.1. Về lý luận

Góp phần bổ sung và làm rõ một số vấn đề lý luận về hành vi của con người nói chung và hành vi của người chơi lô đề nói riêng.

6.2. Về thực tiễn

Góp phần nắm bắt thực trạng hành vi chơi lô đề ở Hà Nội, từ đó đề xuất một số biện pháp phòng ngừa và ngăn chặn tệ nạn này.

7. Cơ cấu của luận văn

Mở đầu

Chương 1: Cơ sở lý luận về hành vi của người chơi lô đề

Chương 2: Tổ chức nghiên cứu và phương pháp nghiên cứu

Chương 3: Kết quả nghiên cứu thực trạng hành vi của người chơi lô đề ở Hà Nội

Kết luận và kiến nghị

Tài liệu tham khảo

Phụ lục

CHƯƠNG 1

CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ HÀNH VI CỦA NGƯỜI CHƠI LÔ ĐỀ

1.1. Lý luận về hành vi

1.1.1. Khái niệm về hành vi

1.1.1.1. Hành vi theo quan điểm của các nhà tâm lý học hành vi

Nhân vật hàng đầu của Tâm lý học hành vi là J.Watson (1878-1958). Các luận điểm của ông là nền tảng lý luận của hệ thống tâm lý học này. Ông cho rằng tâm lý học không mô tả, giảng giải các trạng thái ý thức mà chỉ nghiên cứu hành vi của cơ thể. Ở con người cũng như ở động vật, hành vi được hiểu là tổng số các cử động bên ngoài nảy sinh ở cơ thể nhằm đáp lại một kích thích nào đó. Toàn bộ hành vi, phản ứng của con người và con người phản ánh bằng công thức:

S – R

(Stimulant - Reaction)

Kích thích - Phản ứng

Với công thức trên, J.Watson đã nêu lên một quan điểm tiến bộ trong tâm lý học: coi hành vi là do ngoại cảnh quyết định, hành vi có thể quan sát được, nghiên cứu được một cách khách quan, từ đó có thể điều khiển hành vi theo phương pháp “thử - sai”. Nhưng chủ nghĩa hành vi đã quan niệm một cách cơ học, máy móc về hành vi, đánh đồng hành vi của con người với hành vi của con vật, hành vi chỉ còn là những phản ứng máy móc nhằm đáp lại kích thích, giúp cơ thể thích nghi với môi trường xung quanh. Chủ nghĩa hành vi đồng nhất phản ứng với nội dung tâm lý bên trong làm mất tính chủ thể, tính xã hội của tâm lý con người, đồng nhất tâm lý con người với tâm lý động vật, con người chỉ hành vi phản ứng trong thế giới một cách cơ học, máy móc.

Sự phát triển tiếp theo của hướng tiếp cận hành vi sau J. Watson đã dẫn đến phân hoá trường phái tâm lý học này thành 3 nhánh:

Một là, tâm lí học hành vi bảo thủ, trung thành với các luận điểm ban đầu, có tính cơ giới về hành vi trí tuệ con người của J. Watson (thuyết kích thích – phản ứng: S – R), đại biểu là Skinner. Skinner đổi mới thuyết hành vi cũ của Watson, hình thành thuyết hành vi tạo tác của mình, thực nghiệm trong cái hộp chữ danh đã khiến ông “hành vi hóa” được quan niệm về con người và hành vi người. Một phần đó đã tạo nên thuyết hành vi xã hội của Skinner. Ông đã hình thành tư tưởng “công nghệ hành vi”, ông đưa ra triết lý “hãy vứt bỏ tự do và nhân phẩm” và nó đã trở thành cơ sở của toàn bộ thuyết hành vi xã hội của ông.

Hai là, Tâm lí học hành vi mới, các đại biểu xây dựng lên thuyết hành vi mới là E.Tolman (1886-1959), K.Hull (1884-1952). Thuyết hành vi mới ở chỗ, trong công thức S-R truyền thống, những nhà hành vi mới đưa thêm vào các biến số trung gian làm khâu gián tiếp dẫn đến các kích thích và phản ứng.

Theo Tolman, hành vi được xem xét trong mối quan hệ nhân quả trực tiếp “thông số độc lập – thông số phụ thuộc”. Điều này phản ánh trong sơ đồ hành vi do động vật tạo ra dưới góc độ lựa chọn:

Thông số độc lập – thông số trung gian – thông số phụ thuộc – hành vi

Các thông số này được đưa vào với tư cách là các kiến tạo lý luận để giải thích các sự kiện thấy được bằng quan sát trực tiếp. Hệ thống của Tolman hạn chế ở chỗ, nó hoàn toàn tập trung chú ý vào ý định và nhận thức, và quên mất các quá trình thần kinh diễn ra trong não và không đo quan sát mà thấy được.

Tolman đã sinh vật hóa toàn bộ hoạt động của con người, giải thích tất cả các động cơ của hoạt động này bằng các loại nhu cầu khác nhau, và các loại nhu cầu cuối cùng được quy về nhu cầu cơ thể, bản năng. Theo ông, con người có bốn nhu cầu: “cái trung tính”, “cái tôi”, “cái siêu tôi”, “cái tôi mở rộng”.

K. Hull đưa các phương pháp diễn dịch – toán học vào tâm lý học hành vi, hệ thống của Hull là hệ thống bao gồm một loạt định đề và hệ quả. Cũng như Tolman, Hull cũng đưa vào các yếu tố trung gian trong sơ đồ S-R truyền thống, ông dùng thao tác để giải thích hành vi; mặt khác, dùng nguyên lý cung phản xạ với tư cách là nguyên lý làm việc của não bộ làm nguyên lý giải thích kinh nghiệm tự tạo trong học tập và kinh nghiệm này nằm trong cơ thể nằm trong hành vi. Trong học thuyết của Hull, con người hoàn toàn không có chỗ đứng, hành vi con người chỉ là hành vi xã hội, tức là chức năng của một cơ chế tự vệ hay “một máy liên hợp vật lý”.

Ba là, tâm lý học hành vi chủ quan (thuyết “TOTE” – chữ đầu của các từ tiếng Anh. T: Test, O: Operate; T: Test, E: Exit, tức là thuyết thử - thao tác - thử - thoát ra). Đại diện thuyết TOTE là O. Mille, Galanter, Pribram. Thuyết này là tổng hợp của thuyết hành vi với tâm lý học nội quan, giữ hành vi lại làm đối tượng của tâm lý học. Công thức trên bắt đầu từ sự tác động là cơ thể; hành vi nói chung tuân thủ sự kiểm tra của kế hoạch và biểu tượng, tức là của hoạt động tượng trưng.

Theo thuyết này, bên trong cơ thể là các cơ chế, các quá trình gián tiếp giữa phản ứng với kích thích. Cho rằng, hình ảnh và kế hoạch là hai yếu tố liên kết kích thích với phản ứng. Hình ảnh là tri giác được tích lũy, được tổ chức trong cơ thể về bản thân về thế giới mà cơ thể đang tồn tại trong đó. Còn kế hoạch là quá trình được xây dựng kiểu thứ bậc của cơ thể, có khả năng kiểm tra các trật tự của thao tác. Hình ảnh mang tính chất thông tin, còn kế hoạch đề cập đến các thuật toán của hành vi. Hành vi chỉ là một loạt các cử động, còn con người là một cái máy vi tính phức tạp. Chiến lược của kế hoạch được xây dựng trên các lần thử, tiến hành trong các điều kiện đã được định sẵn. Thử nghiệm là sơ sở của quá trình hành vi trọn vẹn, từ đó mà các thao tác diễn ra một cách chính xác. Như vậy, hệ thống TOTE bao hàm cả tư tưởng

liên hệ ngược, vì vậy mỗi một thao tác của cơ thể diễn ra thường xuyên được điều chỉnh bởi kết quả của các thử nghiệm khác nhau.

Hành vi chủ quan coi hành vi của con người một cách phi xã hội, quan niệm về con người phi lịch sử - đặc trưng đã làm cho hành vi chủ quan không phát hiện ra thực chất về tâm lý con người và chức năng thực sự của tâm lý trong cuộc sống, trong hoạt động của con người.

Tóm lại, tâm lý học hành vi đã đồng hóa hành vi người và hành vi động vật. Phương pháp tiếp cận chỉ là quan sát được từ bên ngoài làm dữ liệu duy nhất. Bên cạnh đó lại vứt bỏ ý thức ra ngoài phạm vi tâm lý và tách biệt một cách máy móc ý thức ra khỏi hành vi. Thuyết hành vi đã coi con người như một cơ thể phản ứng, “một cái máy liên hợp vật lý”, họ xóa mọi ranh giới có tính nguyên tắc giữa hành vi con vật và con người.

1.1.1.2. Hành vi theo quan điểm Tâm lý học Macxit

Theo X.L.Rubinstein thì “Hành vi là kết quả của những hành động tích cực của chủ thể đối với các đối tượng chủ thể gặp trong một hoàn cảnh nào đó”. Hành vi ở đây là hành động tích cực, có nghĩa là cơ thể không hoàn toàn thụ động phản ứng kích thích của môi trường; cái hành động tích cực ở đây dường như đã phần nào loại bỏ tính trực tiếp trong công thức S-R của thuyết hành vi cổ điển mà thay vào đó là tính gián tiếp. X.L.Rubinstein cho rằng: với cơ chế gián tiếp, hành động không phải chỉ bị quy định bởi các kích thích đi từ hoàn cảnh hiện có trực tiếp, mà còn quy định bởi mục đích và nhiệm vụ nằm ngoài hoàn cảnh ấy, nghĩa là còn nhiều yếu tố khác dẫn đến sự xuất hiện của hành vi chứ không phải chỉ duy nhất có kích thích từ môi trường bên ngoài. Nhờ nguyên tắc gián tiếp mà con người thoát khỏi tác động trực tiếp của dòng kích thích, hành vi của con người không chỉ đơn thuần là hành vi phản ứng mà trở thành hành vi tích cực.

Còn theo A.N.Leochiev, hành vi không phải là những phản ứng máy móc của một cơ thể sinh vật, mà hành vi phải được hiểu là hoạt động.

Theo L.X. Vurgotxki, hành vi động vật và hành vi người có cấu trúc hoàn toàn khác nhau. Ở động vật, các dạng hành vi chủ yếu được hợp thành bởi hai nhóm phản ứng. Đó là nhóm phản ứng bẩm sinh – không điều kiện (Hành vi tiết nước bọt ở chó chờ được ăn trong thực nghiệm của I. P. Pavlov). Nói cách khác, hành vi động vật là kinh nghiệm di truyền, di truyền kinh nghiệm cá thể. Trong khi đó, cấu trúc hành vi ở người bao gồm kinh nghiệm lịch sử, kinh nghiệm xã hội và kinh nghiệm kép. Vì vậy, Vurgotxki viết “ý thức hóa ra là một cấu trúc rất phức tạp của hành vi, nếu nói riêng, thì là cấu trúc rất phức tạp của quá trình phân đôi của hành vi. Hành vi được hiểu ngầm là hoạt động của con người. Và cả ý thức với tư cách là một bộ phận cấu thành của hành vi, ý thức được coi là một thực tại khách quan có chức năng điều chỉnh đối với hành vi, và cùng hành vi, ý thức là một thành phần của hoạt động.[24, tr. 74-75]

Các nhà tâm lý học Macxit đã phê phán các luận điểm có khuynh hướng xóa nhòa ranh giới giữa hành vi của động vật với hành vi của con người vì chúng dẫn đến nhận thức sai lầm, lẫn lộn giữa sinh vật học với xã hội học và giữa sinh lý học với tâm lý học. Các tác giả trên cho rằng, cả ý thức và hành vi đều tồn tại khách quan, tham gia một cách tích cực vào quá trình tác động của con người đối với thế giới xung quanh. Hành vi của con người được xem như hoạt động, tuy ít nhiều mang những yếu tố bẩm sinh, nhưng chủ yếu chịu sự chi phối từ phía xã hội thông qua ngôn ngữ và các hệ thống tín hiệu ý nghĩa khác.

1.1.1.3. Khái niệm về hành vi của các nhà Tâm lý học Việt Nam

Theo tác giả Phạm Minh Hạc, hành vi là những biểu hiện bên ngoài của hoạt động và bao giờ cũng gắn liền với động cơ và mục đích. [12, tr.105]

Theo từ điển Tiếng Việt do Hoàng Phê chủ biên thì: Hành vi con người là toàn bộ những phản ứng, cách cư xử, biểu hiện ra bên ngoài của một con người trong một hoàn cảnh cụ thể nhất định. [26, tr.424]

Theo từ điển Tâm lý học của tác giả Nguyễn Khắc Viện, từ Tiếng Anh “Behavior” thường dùng trong sách vở Tâm lý có thể dịch qua tiếng Pháp với hai từ khác nhau là “comportement” và “conduit”, qua tiếng Việt cũng thành hai từ là “ứng xử” và “hành vi”. Từ “ứng xử” tương đương với từ “comportement”. Từ ứng xử chỉ mọi phản ứng của động vật khi bị một yếu tố nào đó trong môi trường kích thích, các yếu tố bên ngoài và tình trạng bên trong gộp thành một tình huống và tiến trình của ứng xử để thích ứng có định hướng nhằm giúp chủ thể thích nghi với hoàn cảnh. Khi nhấn mạnh về tính khách quan, tức là các yếu tố bên ngoài kích thích cũng như phản ứng đều là những hiện tượng có thể quan sát được, chứ không phải như tình trạng bên trong, thì nói là ứng xử. Khi nhấn mạnh mặt định hướng, mục tiêu thì gọi là hành vi.

Trong Tâm lý học xã hội thì hành vi được coi là “hành động hay ý định hành động mà cá nhân sẽ ứng xử với đối tượng”. Khi nói đến hành vi người, chúng ta hiểu đó “là những biểu hiện bên ngoài của hoạt động, được điều chỉnh bởi cấu trúc tâm lý bên trong của chủ thể”. [17, tr. 325]

Như vậy, về khái niệm hành vi chưa có một quan niệm thống nhất, bởi mỗi tác giả khi đưa ra khái niệm hành vi đã nhìn nhận, nghiên cứu hành vi ở những góc độ khác nhau. Trên cơ sở các quan điểm của các nhà nghiên cứu, chúng tôi lựa chọn quan điểm về hành vi của tác giả Phạm Minh Hạc làm khái niệm chính của đề tài: *hành vi là những biểu hiện bên ngoài của hoạt động và bao giờ cũng gắn liền với động cơ và mục đích.*

1.1.2. Phân loại hành vi

Trong cương lĩnh đầu tiên của chủ nghĩa hành vi do Watson xây dựng, đã chia hành vi thành 4 loại:

- Hành vi bên ngoài
- Hành vi bên trong
- Hành vi tự động minh nhiên
- Hành vi tự động mặc nhiên

Theo Watson, mọi việc con người làm kể cả suy nghĩ đều thuộc một trong bốn loại hành vi này. Nghiên cứu dùng các phương pháp khoa học khách quan, sử dụng phương pháp ghi chép các sự kiện kiểm soát được về quá trình cơ thể, thích nghi với môi trường.

Watson còn cho rằng mọi phản ứng, hành vi được phân loại theo hai tiêu chí: đó là phản ứng tiếp thu hay di truyền; phản ứng bên trong hay phản ứng bên ngoài. Kết quả là trong hành vi được chia ra thành các phản ứng:

- Bên ngoài hay tiếp thu nhìn thấy được (chơi quần vợt, mở cửa...).
- Bên trong và tiếp thu nhưng ở dạng dấu kín (tư duy - mà thuyết hành vi gọi là ngôn ngữ bên ngoài).
- Bên ngoài nhìn thấy được và di truyền (vỗ tay, hắt hơi... cũng như các phản ứng yêu thương, căm giận...).
- Bên trong dấu kín và di truyền, là phản ứng các tuyến nội tiết. Ông còn phân biệt giữa phản ứng bản năng (đưa tay ra với bắt...) và phản ứng cảm xúc (các kích thích có đặc điểm nội tâm, liên quan đến cơ thể chủ thể).

Theo các nhà tâm lí học hành vi, hành vi trí tuệ (của cả người và động vật) là các phản ứng có hiệu quả mà cá thể (chủ thể) học được, nhằm đáp lại các kích thích của môi trường sống. trong các công trình của J. Watson, hành vi trí tuệ được đồng nhất với ngôn ngữ bên trong. Từ đó, ông chia tư duy thành 3 dạng:

- Thứ nhất, là các thói quen, kỹ xảo ngôn ngữ đơn giản (đọc 1 đoạn thơ hay đoạn văn mà không làm thay đổi trật tự từ).
- Thứ hai: giải quyết các nhiệm vụ tuy không mới, nhưng ít gặp và phải có hành vi ngôn ngữ kèm theo (nhớ lại một đoạn thơ hay một sự kiện đã thoáng qua trong kí ức).
- Thứ ba: giải quyết các nhiệm vụ mới; buộc cơ thể lâm vào hoàn cảnh phức tạp, đòi hỏi phải giải quyết bằng ngôn ngữ trước khi thực hiện một hành động cụ thể.

Watson phân biệt hành vi người không giống với hành vi động vật:

- Một là: khác biệt hoàn toàn bẩm sinh ở trong lĩnh vực sinh vật của con người.

- Hai là: ngoài thế giới vật thể mà động vật cũng có, con người còn có thế giới từ ngữ, cái có thể thay thế cho thế giới đồ vật tạm thời. Chính vì thế mà thế giới kích thích của con người rộng lớn hơn nhiều. Với Watson, ý nghĩ chẳng qua chỉ là hoạt động của bộ máy ngôn ngữ.

- Thứ ba: đó là con người là “tồn tại xã hội”, vì chỉ trong môi trường xã hội con người mới kích thích lẫn nhau làm ngôn ngữ nảy sinh và phát triển.

Với Watson, chỉ có hành vi của tồn tại con người mới là đối tượng của thuyết hành vi. Đối với nhà hành vi, ý thức là cái gì đó vu vơ, vô ích và nhà hành vi không được công nhận ý thức, đây chính là hạn chết lịch sử lớn nhất của thuyết hành vi. Bởi thực chất hành vi là biểu hiện của hoạt động, và do đó nó không tách rời ý thức.

Ngoài ra, trong Tâm lý học có nhiều cách phân loại hành vi khác nhau:

* *Theo khía cạnh giá trị:*

- Hành vi tiêu cực

Hành vi tiêu cực của chủ thể xuất hiện trong các hành động đối lập với những nhu cầu của cá nhân hoặc các nhóm xã hội khác. Hành vi tiêu cực có thể là phản ứng theo tình huống, hoặc là đặc điểm cá nhân xuất hiện do nhu cầu của chủ thể nhằm tự khẳng định bản thân, nhằm bảo vệ “cái tôi” của mình. Hành vi tiêu cực còn là kết quả của tính ích kỷ, thờ ơ với lợi ích và nhu cầu của người khác. Cơ sở tâm lý của hành vi tiêu cực là tâm thế xuất hiện do chủ thể không đồng tình, phủ nhận những đòi hỏi, những mong đợi của các thành viên trong các nhóm xã hội. Hành vi tiêu cực xuất hiện cũng do sự chối bỏ hoặc chống lại các quan hệ vốn đã hình thành trong tập thể.

- Hành vi tích cực

Hành vi tích cực là hành vi chủ thể có thể làm được và mong muốn làm điều đó, tuy nhiên nó phải đáp ứng được sự mong đợi của người khác. Để tiến

hành vi tích cực thì chủ thể phải có nhận thức đúng đắn, có tâm thế sẵn sàng, thái độ tích cực và có ý chí để thực hiện. [5, tr.26]

* Theo tính chất của hành vi:

- Hành vi bộc lộ:

Hành vi bộc lộ là hành vi mà ta có thể quan sát được, cách thức này có thể bằng lời nói, cử chỉ, dáng điệu hoặc cũng có thể bằng các động tác, biểu tượng nào đó.

- Hành vi ngầm ẩn:

Hành vi ngầm ẩn là hành vi mà ta không thấy được nhưng vẫn chứa đựng các thông điệp cần thiết, chỉ có chủ thể hoặc đối tác với chủ thể có thể hiểu được.

* Theo chuẩn mực hành vi:

- Hành vi hợp chuẩn

Hành vi hợp chuẩn là hành vi phù hợp với chuẩn mực của một nhóm, một cộng đồng xã hội; những hành vi mà mọi người mong đợi từ một thành viên nào đó.

- Hành vi lệch chuẩn

Hành vi lệch chuẩn là những hành vi không đáp ứng được sự mong đợi của một nhóm người nào đó, nó lệch với chuẩn mực của một nhóm, một cộng đồng.

* Theo phạm vi tác động của hành vi:

- Hành vi hướng vào chính mình :

Hành vi hướng vào chính mình là những hành vi ảnh hưởng trực tiếp lên chính chủ thể.

- Hành vi hướng đến người khác

Hành vi hướng đến người khác là những hành vi ảnh hưởng trực tiếp đến những mối quan hệ xung quanh, thông qua đó tác động trở lại với chính chủ thể.

- Hành vi hướng đến sự vật, hiện tượng

Hành vi hướng đến sự vật, hiện tượng là những hành vi tác động và ảnh hưởng trực tiếp lên các sự vật và hiện tượng và những hành vi tác động này sẽ ảnh hưởng đến chính chủ thể gây ra hành vi.

Tóm lại, cách phân loại hành vi tùy thuộc vào quan điểm, hoàn cảnh cụ thể. Trong phạm vi nghiên cứu của đề tài này, chúng tôi phân loại hành vi thành hành vi bên trong và hành vi bên ngoài.

1.2. Lý luận về lô đề và hành vi của người chơi lô đề

1.2.1. Lô đề

1.2.1.1. Lịch sử ra đời

Lô đề là một hình thức đánh bạc sử dụng kết quả của chương trình xổ số kiến thiết.

Sử sách ghi nhận, xổ số bắt đầu xuất hiện từ thời Hy Lạp cổ đại xa xưa. Khi đó, xổ số đơn giản là sự mở rộng của những trò chơi với một quả bóng nhỏ và một số người tham gia nhất định trong mỗi lần mở thưởng. Người chơi với đam mê xổ số cổ đại đưa ra những dự đoán về con số để có được niềm vui khi trúng giải đặc biệt.

Sau đó, đến thời La Mã cổ đại, Caesar đã tổ chức chơi xổ số với mục đích tạo ra nguồn ngân sách để phục vụ cho việc tu sửa thành phố.

Đến thời Trung Cổ, những người thợ thủ công Châu Âu đã rất sáng tạo khi tổ chức chơi xổ số để bán những đồ gốm sứ của mình. Giai đoạn từ những năm của thế kỷ 15 đến thế kỷ 19, được sự cho phép của nhiều Hoàng đế ở Châu Âu, các loại hình xổ số được phát hành bởi các tổ chức tư nhân hoặc nhà nước nhằm gây quỹ để tu sửa các công trình công cộng, công trình phúc lợi và phục vụ đời sống nhân dân.

Ngày nay, các loại hình xổ số trên thế giới rất đa dạng và phong phú. Người chơi có thể lựa chọn chơi xổ số truyền thống, xổ số cào, xổ số bóc (hay còn gọi là xổ số biết kết quả ngay), xổ số tự chọn số gồm nhiều loại hình như: xổ số tự chọn số theo ma trận (Lotto, Megaball, MegaMillions,...); xổ số tự

chọn số theo dãy số (Pick 4, Big 4, 4D, 7D...); xổ số tự chọn số quay nhanh Keno...

Tại một số bang ở Mỹ, Canada và Úc, hiện mới xuất hiện một số loại hình xổ số trên các máy có hỗ trợ video bao gồm Video Lottery Terminal (máy thiết bị đầu cuối có hỗ trợ video) và Video Gaming Device (thiết bị trò chơi video). (nguồn Vietlott)

Ở Việt Nam, xổ số được phát hành chính thức từ năm 1962 của công ty TNHH một thành viên Xổ số kiến thiết Thủ đô. Tiền thân của công ty này là một tổ công tác gồm 5-6 cán bộ tài chính Hà Nội tổ chức phát hành xổ số kiến thiết xã hội chủ nghĩa trên địa bàn thành phố Hà Nội.

Cuối năm 1961, Ủy ban Hành chính thành phố Hà Nội ban hành quyết định cho phép tổ chức phát hành xổ số vui xuân nhân dịp Tết cổ truyền. Sau đợt phát hành xổ số vui xuân đạt kết quả tốt, đồng chí Nguyễn Tiến Đức, Phó Chủ tịch Ủy ban hành chính thành phố Hà Nội cùng với Sở Tài chính lên báo cáo với Bác Hồ cho phép Hà Nội tổ chức phát hành xổ số kiến thiết xã hội chủ nghĩa.

Trên cơ sở Nghị định số 31-CP ngày 26/2/1962 của Chính phủ, Ủy ban Hành chính thành phố Hà Nội đã bàn và ra Nghị quyết về việc tổ chức phát hành XSKT xã hội chủ nghĩa, Sở Tài chính đã nhanh chóng thành lập Tổ xổ số, thuộc phòng Văn xã của Sở Tài chính, làm nhiệm vụ tổ chức hoạt động xổ số. Năm 1969, Ủy ban Hành chính Thành phố đã thành lập Phòng Xổ số kiến thiết Thủ đô thuộc Sở Tài chính Hà Nội.

Ngày trước, chính quyền tổ chức xổ số kiến thiết điều tiết nhiều tiền người đánh trật sang những người may mắn trúng số. Nhà tổ chức xổ số tính toán cân đối thu – chi luôn luôn dôi dư cho ngân sách, nhằm xây dựng công trình ích nước lợi dân. Trụ sở công ty xổ số kiến thiết Quốc gia trên đường Thống Nhất (trụ sở công ty xổ số kiến thiết TP.HCM trên đường Lê Duẩn ngày nay). Vé số giá 10 đồng phát hành toàn quốc. Mỗi tuần tổ chức xổ số

một lần vào chiều ngày thứ ba tại rạp hát Thống Nhất, trụ sở công ty xổ số kiến thiết Quốc gia.

Tại các buổi xổ số có sự tham dự của các thừa phát lại chứng kiến khách quan lập vi bằng hợp pháp. Đài phát thanh Sài Gòn trực tiếp truyền thanh buổi xổ số. Chiều ngày thứ ba mỗi tuần, người Sài Gòn quen mở radio theo dõi kết quả xổ số. Đầu buổi phát thanh, “quái kiệt” Trần Văn Trạch hát bài ca “Xổ số Quốc gia” quen thuộc với thính giả: “Xổ số kiến thiết Quốc gia giúp đồng bào ta mua lấy xe, nhà giàu sang mấy hồi. Xổ số mau lên. Xổ số gần đến”. Tuy nhiên, nhiều người máu mê đỏ đen thì hồi hộp theo dõi kết quả xổ số. Ban tổ chức tiến hành xổ số lần lượt các giải trúng từ ít đến nhiều. Chen giữa chương trình xổ số có phụ diễn ca nhạc góp vui. Thời đó, người mua vé số dò số qua radio hoặc giấy dò số phát hành sau buổi xổ số. Ít người trúng số mà nhiều người trật. Ngày trước, giải độc đắc trị giá 1 triệu đồng (thời ấy giá vàng xấp xỉ 10.000 đồng mỗi lượng). Ai trúng số độc đắc ngẫu nhiên trở thành triệu phú, có tài sản to tát hơn tỷ phú đại gia ngày nay.

Cũng giống như bây giờ, mua vé số rất khó trúng số. Do vậy, người Hoa bày ra cách chơi đề có xác suất thấp để trúng số hơn. Họ đặt ra luật chơi số đề dựa theo kết quả xổ số mỗi tuần. Theo đó, người chơi chỉ cần tùy ý đánh số từ biên độ 00 đến 99 đánh giải đầu hoặc hai số cuối giải độc đắc. Đặt 1 ăn 70. Ngoài ra, còn có cách đánh ba con số cuối hàng trăm, hàng chục, hàng đơn vị dựa theo kết quả xổ số kiến thiết. Người chơi phải đặt nhiều tiền đánh số bao lô tất cả giải. Xác suất trúng khá cao nên tiền trúng số đề cũng tương ứng: Đặt 1 ăn 300. Chơi số đề dựa theo kết quả xổ số dễ trúng nên nhiều người chú tâm đánh số đuôi.

Với hình thức đánh đề này dần dần hình thành lực lượng con bạc lớn luôn luôn khát nước ở Chợ Lớn, khiến cho thị phần vé số kiến thiết do chính quyền phát hành phải giảm sút. Chính sự kiện này cũng làm cho các nhà chức trách thời bấy giờ lo lắng.

Đông đảo con bạc mê chơi số đề trông chờ hy vọng may mắn mỗi tuần một lần. Do vậy, thị trường cờ bạc phát sinh nhu cầu nhiều cơ hội may mắn hơn. Chính vua cờ bạc Bảy Diệm (tên thật Lê Văn Diệm) nhạy bén sáng lập tổ chức xổ đề 40 con ở Cây Da Sà (ngã tư Bà Hom – An Dương Vương thuộc quận Bình Tân ngày nay).

Nghề tổ chức sòng bạc có thu nhập khá hơn nên Bảy Diệm bỏ hẳn nghề phu xe ngựa. Bảy Diệm học thức thấp nhưng học nhiều trên trường đời nên có tài trí tổ chức quy củ. Bảy Diệm sớm trở thành vua sòng bạc nổi tiếng ở Cây Da Sà thu hút nhiều con bạc giàu sụ tham gia sát phạt. Từ đó, đã hình thành nên một ổ cờ bạc lớn khu vực Chợ Lớn, mà sau này người ta gọi là tập đoàn Cây Da Sà.

Chính quyền sở tại nỗ lực bài trừ tệ nạn cực đoan, nhiều lần phá sòng bạc của Bảy Diệm nhưng không thành. Với những cuộc vây ráp, kiểm tra đột xuất hay có chủ định trước đối với Cây Da Sà hoàn toàn thất bại. Chính vì thế, chính quyền thời bấy giờ nghĩ ra cách hốt trọn ổ mà cho tới ngày nay có lẽ là có một không hai: Dùng trực thăng. Lốp người cố cựu Cây Da Sà còn nhớ như in có lần tỉnh trưởng Gia Định lệnh cho trực thăng đổ lính ngay trên đầu sòng bạc của Bảy Diệm đang sát phạt. Nhờ tài trí ứng phó thông minh, Bảy Diệm đã chỉ huy mọi người tẩu thoát tứ tán. Cuộc chơi nhanh chóng được dọn dẹp, phi tang sạch bóng tài vật, khiến cho cuộc hành quân trực thăng vận của tỉnh trưởng Gia Định hoàn toàn thất bại. Hiểu rõ sự tình, viên tỉnh trưởng đa mưu túc trí càng cay đắng bất lực trước tài trí Bảy Diệm hơn người.

Sau sự cố trên, “vua cờ bạc” Cây Da Sà chuyển sang tổ chức xổ đề 40 con thu hút đông đảo người chơi. Khởi nghiệp kinh doanh xổ đề 40 con, Bảy Diệm chiêu mộ một số huynh đệ đồng hội đồng thuyền. Trong đó, nổi bật có vua cờ bạc Hai Thiệt (xuất thân kiểm hóa viên lúa gạo). Theo một số đồng nghiệp mã phu thuở hàn vi, huynh đệ dưới trướng Bảy Diệm tôn trọng nghĩa khí giang hồ có phước cùng hưởng, có họa cùng chia nên tận trung tận lực

làm việc. Bên cạnh đó, Bảy Diệm cất đặt người nào việc ấy, phù hợp năng lực và họ rậm rạp thi hành. Riêng Hai Thiết vinh hạnh lãnh chức phó lãnh, đồng thời là cánh tay đắc lực của Bảy Diệm quán xuyến nhiều việc.

“Vua cờ bạc” Bảy Diệm đặt ra luật chơi rõ ràng, sòng phẳng. Ai thích chơi cứ chơi không thích thì thôi. Người chơi số đề tùy ý chọn lựa đánh số từ 1 – 40. Đặt bao nhiêu tiền cũng được. Đặt 1 ăn 40. Người trúng số đề được chung tiền kịp thời sòng phẳng. Một phần vì cách chơi này dễ trúng hơn chơi xổ số và một phần vì sự sòng phẳng của ông vua cờ bạc và ổ cờ bạc, số đề Cây Da Sà nên càng ngày càng có nhiều người chơi, nhiều con bạc từ các nơi đổ về khu vực Chợ Lớn. Từ đây hình thành nên “tập đoàn” Cây Da Sà nổi tiếng về sau, đặc biệt là vào những năm 60 của thế kỷ trước.

Bắt đầu từ những năm 1980, số đề từ miền Nam được du nhập vào Hà Nội và lan rộng ra một số địa phương xung quanh. Theo ông Nguyễn Văn Tá, chuyên gia về xổ số và số đề của Viện Nghiên cứu Tài chính, chỉ trong một thời gian ngắn, tệ nạn số đề đã phát triển nhanh chóng. Theo một thống kê không chính thức đến năm 1987, riêng Hà Nội đã có trên 100 chủ đề và doanh số lên tới trên 100 triệu đồng/ngày, cao hơn doanh số xổ số kiến thiết cùng thời điểm. Từ đó đến nay, số đề ngày càng phát triển đa dạng và lấn át xổ số kiến thiết.

1.2.1.2. Cách thức chơi lô đề

a. Đề

Đánh đề bằng 2 số từ 00 đến 99. Nếu trùng với hai số cuối (phổ biến) hoặc hai số đầu (ít gặp) của giải đặc biệt xổ số kiến thiết thì trúng. Khi trúng số tiền người chơi đạt được gấp 70 lần số tiền đặt cược.

b. Lô

• Đánh lô bằng hai số từ 00 đến 99. Nếu trùng với hai số cuối của bất kỳ giải nào của xổ số kiến thiết thì trúng. Cách tính điểm, 1 điểm=23 nghìn, nếu trúng thì 1 điểm được 80 nghìn. Và được nhân lên tùy theo số lần hiện con số

người chơi đặt. Đánh Lô dễ hơn đánh đề vì mỗi ngày có 27 giải lô, còn đề chỉ có 1 giải.

- Lô xiên: cũng đánh bằng 2 số từ 00 đến 99.

Xiên 2: Đánh 2 con. Trúng giải khi 2 con đều ra | tiền đặt cược x 10 lần

Xiên 3: Đánh 3 con. Trúng giải khi 3 con đều ra | tiền đặt cược x 40 lần

Xiên 4: Đánh 4 con. Trúng giải khi 4 con đều ra | tiền đặt cược x 80 lần

Xiên 5: Đánh 5 con. Trúng giải khi 5 con đều ra | tiền đặt cược x 120 lần

- Ba càng: đánh bằng ba số từ 000 đến 999. Nếu trùng với ba số cuối của giải đặc biệt thì trúng. Khi trúng người chơi sẽ đạt được số tiền là tiền đặt cược x 450 lần.

- Ngoài ra, chủ lô đề còn nghĩ ra đề trượt, lô trượt, xiên quay,... để khuyến khích, lôi kéo nhiều người chơi.

1.2.2. Hành vi của người chơi lô đề ở Hà Nội

1.2.2.1. Khái niệm hành vi của người chơi lô đề ở Hà Nội

Hành vi của người chơi lô đề ở Hà Nội là việc người chơi lô đề dùng tiền đặt cược vào các con số dựa vào kết quả của xổ số kiến thiết với mục đích kiếm được số tiền lớn hơn số tiền bỏ ra.

1.2.2.2. Biểu hiện của hành vi chơi lô đề

Hành vi của người chơi lô đề ở Hà Nội được biểu trên ba khía cạnh chính: nhận thức, cảm xúc, hành động.

a. Biểu hiện qua khía cạnh nhận thức

Khi chơi lô đề, người chơi nhận thức, đánh giá như thế nào về việc làm của mình. Chẳng hạn như họ cho rằng hành vi đó là phạm phạm hay không, ý nghĩa, hậu quả của nó, ảnh hưởng của nó tới bản thân, công việc, gia đình? Người chơi có quan điểm tích cực với hành vi chơi lô đề, xem việc chơi lô đề là hành vi bình thường, không phạm pháp và hoàn toàn không ảnh hưởng gì đến đời sống cá nhân, mỗi ngày chơi giải trí 1-2 tiếng cho vui chứ không gây hại gì cả. Người chơi cũng có những phản ứng bênh vực hoặc biện hộ cho

hành vi chơi lô đề như lý do sa sút học hành, công việc hay các hoạt động khác là do nguyên nhân khác chứ không thể là từ việc chơi lô đề thường xuyên, hay cho rằng những hành vi xấu như trộm cắp, giết người là do những nguyên nhân khác chứ không thể nào chỉ là do việc chơi lô đề gây ra.

b. Biểu hiện qua khía cạnh cảm xúc

Người chơi lô đề luôn mang trong mình nhiều cung bậc cảm xúc khác nhau nhưng các cung bậc cảm xúc này hướng nhiều đến đối tượng đang chi phối đến hành vi của họ, đó chính là lô đề. Cảm giác bồn chồn, bực bội, khó chịu khi không được chơi lô đề hay hết tiền để chơi, luôn lo sợ không theo tiếp được con số mà mình ấp ủ... Trước khi có kết quả thì luôn lo lắng, căng thẳng, hy vọng con số mình chọn sẽ trúng. Không chỉ thể hiện những xúc cảm âm tính, những xúc cảm dương tính như hạnh phúc, vui sướng, sung sướng khi được chơi, có tiền để tiếp tục chơi hay khi đạt mục tiêu, khi là người thắng cuộc rất dễ dàng nhận thấy ở họ. Khi người chơi được ai đó mời tham gia bàn luận về các con số đẹp và có thể dễ trúng thì cảm thấy vui vẻ, hào hứng... Khi trúng thì vui vẻ, phấn khích khi trượt thì buồn bã, tiếc nuối. Mọi cảm xúc, cung bậc tình cảm đều dồn vào thế giới lô đề của riêng họ. Không những thế, ở những người có mức độ ham mê lô đề thì cảm xúc lại thể hiện rất mạnh mẽ như kích động, tức giận, cáu gắt khi bị trượt.

c. Biểu hiện qua khía cạnh hành động

Đây là mặt biểu hiện quan trọng nhất của hành vi chơi lô đề, bởi không có nó thì cũng không có hành vi chơi lô đề. Khi người chơi thích thú, có niềm đam mê với lô đề thì bất cứ nơi đâu họ cũng nghĩ đến nó. Kẻ thì đêm qua nằm mơ thấy người chết, thấy sự kiện này, việc kia thế là hôm sau đánh vài chục đến vài chục triệu đồng con số tương ứng. Kẻ đánh đề lô chuyên nghiệp thì suốt ngày lấy các bảng kết quả xổ số của những ngày trước đó, tính toán, toán rồi quyết định đánh đề hay ghi lô con này, con kia bằng cách nhắn tin, gọi điện hay ghi trực tiếp tại đại lý. Có những người không biết đánh con gì

thì ra nghe ngóng xem mọi người bàn bạc đánh con gì hay thấy người có vận đỏ đánh con gì thì đánh theo. Rồi có cả nạn xin các ông thầy số lô đề, bán bảng giải mã các giấc mơ để kiếm con số lô đề. Hay có nhiều người hay vào các trang “soi cầu”, trang mạng xã hội chuyên bàn về lô đề để tham gia bàn luận, tìm kiếm con số. Nhiều người không còn tiền để chơi thì lừa đảo, trộm cắp, vay nặng lãi để lấy tiền chơi. Khi thắng thì họ nói mình đoán chuẩn, tính toán giỏi. Khi thua thì họ luôn đổ lỗi cho một sự việc khách quan như bình hoa bị héo, sáng ra gặp phải người có vận đen, ăn phải đồ đen...

1.2.3. Luật pháp về hành vi chơi lô đề

Hầu hết hành vi chơi lô đề hiện nay của người dân ở Hà Nội và nhiều địa phương khác trong cả nước là hành vi đánh bạc trái phép, bởi vì các chủ và đại lý lô đề không được nhà nước cấp phép thực hiện hoạt động này. Theo quy định tại khoản 1, điều 1 nghị quyết 01/2010/ NQ-HĐTP hướng dẫn về hành vi đánh bạc trái phép: Đánh bạc trái phép là hành vi đánh bạc được thực hiện dưới bất kỳ hình thức nào với mục đích được thua bằng tiền hay hiện vật mà không được cơ quan nhà nước có thẩm quyền cho phép hoặc được cơ quan nhà nước có thẩm quyền cho phép nhưng thực hiện không đúng với quy định trong giấy phép được cấp. Như vậy chơi lô đề là vi phạm pháp luật, vi phạm hành chính, thậm chí là phạm tội và người chơi lô đề nếu bị phát hiện sẽ bị xử phạt. Điều 26 nghị định 167/2013/NĐ-CP về xử phạt hành chính đối với hành vi đánh bạc trái phép như sau:

1. Phạt cảnh cáo hoặc phạt tiền từ 200.000 đồng đến 500.000 đồng đối với hành vi mua các số lô, số đề.

2. Phạt tiền từ 1.000.000 đồng đến 2.000.000 đồng đối với một trong những hành vi đánh bạc sau đây:

a) Đánh bạc trái phép bằng một trong các hình thức như xóc đĩa, tá lả, tổ tôm, tú lơ khơ, tam cúc, 3 cây, tứ sắc, đồ đen, cò thẻ hoặc các hình thức khác mà được, thua bằng tiền, hiện vật;

- b) Đánh bạc bằng máy, trò chơi điện tử trái phép;*
- c) Cá cược bằng tiền hoặc dưới các hình thức khác trong hoạt động thi đấu thể thao, vui chơi giải trí, các hoạt động khác;*
- d) Bán bảng đề, ấn phẩm khác cho việc đánh lô, đề.*

3. Phạt tiền từ 2.000.000 đồng đến 5.000.000 đồng đối với một trong những hành vi sau đây:

- a) Nhận gửi tiền, cầm đồ, cho vay tại sòng bạc, nơi đánh bạc khác;*
- b) Che giấu việc đánh bạc trái phép.*

4. Phạt tiền từ 5.000.000 đồng đến 10.000.000 đồng đối với một trong những hành vi tổ chức đánh bạc sau đây:

- a) Rủ rê, lôi kéo, tụ tập người khác để đánh bạc trái phép;*
- b) Dùng nhà, chỗ ở của mình hoặc phương tiện, địa điểm khác để chứa bạc;*
- c) Đặt máy đánh bạc, trò chơi điện tử trái phép;*
- d) Tổ chức hoạt động cá cược ăn tiền trái phép.*

5. Phạt tiền từ 10.000.000 đồng đến 20.000.000 đồng đối với một trong những hành vi tổ chức đánh đề sau đây:

- a) Làm chủ lô, đề;*
- b) Tổ chức sản xuất, phát hành bảng đề, ấn phẩm khác cho việc đánh lô, đề;*
- c) Tổ chức mạng lưới bán số lô, số đề;*
- d) Tổ chức cá cược trong hoạt động thi đấu thể dục thể thao, vui chơi giải trí hoặc dưới các hoạt động khác để đánh bạc, ăn tiền.*

Trong trường hợp người chơi lô đề dùng tiền hoặc hiện vật có giá trị từ 2.000.000 đồng (hai triệu đồng) trở lên thì bị coi là tội phạm (Bộ luật hình sự 2015, hiện đang bị hoãn thi hành, thì mức này được nâng lên 5.000.000 đồng) Điều 248 Bộ luật hình sự hiện hành quy định về tội đánh bạc như sau:

1. Người nào đánh bạc trái phép dưới bất kỳ hình thức nào được thua bằng tiền hay hiện vật có giá trị từ hai triệu đồng đến dưới năm mươi triệu đồng hoặc dưới hai triệu đồng nhưng đã bị kết án về tội này hoặc tội quy định tại Điều 249 của Bộ luật này, chưa được xóa án tích mà còn vi phạm, thì bị phạt tiền từ năm triệu đồng đến năm mươi triệu đồng, cải tạo không giam giữ đến ba năm hoặc phạt tù từ ba tháng đến ba năm

2. Phạm tội thuộc một trong các trường hợp sau đây, thì bị phạt tù từ hai năm đến bảy năm:

a) Có tính chất chuyên nghiệp;

b) Tiền hoặc hiện vật dùng đánh bạc có giá trị từ năm mươi triệu đồng trở lên;

c) Tái phạm nguy hiểm.

3. Người phạm tội còn có thể bị phạt tiền từ ba triệu đồng đến ba mươi triệu đồng.

Tóm lại, hành vi chơi lô đề do các chủ và đại lý lô đề không được cấp phép tổ chức là vi phạm pháp luật và người chơi lô đề phải chịu trách nhiệm pháp luật về hành vi của mình.

1.3. Các yếu tố ảnh hưởng đến hành vi của người chơi lô đề

Hiện nay, có nhiều nghiên cứu cố gắng tìm hiểu các yếu tố tác động đến hành vi đánh bạc nói chung và hành vi chơi lô đề nói riêng, nhưng số lượng của các nghiên cứu này còn tương đối hạn chế.

1.3.1. Các yếu tố chủ quan

1.3.1.1. Yếu tố sinh học

Những tình trạng nghiện bài bạc, tình dục hoặc nghiện game online có thể liên quan đến tác động của các hóa chất có nguồn gốc nội sinh (do cơ thể tự tạo). Các nghiên cứu cho thấy có vai trò của dopamine và endorphin xuất hiện trong não bộ khi đang sự tiếp xúc với tác nhân và hoàn cảnh gây nghiện.

Nồng độ Norepinephrine tăng cao đã được tìm thấy ở những người có xung động đánh bạc và tăng adrenergic khi cá cược. Các nhà điều tra tại Đại học Minnesota và Đại học Y khoa Mount Sinai New York (Hoa Kỳ) tìm thấy sự suy giảm chất opioid và chất N-methyl – D - aspartate glutamate ở trong não của những người nghiện cờ bạc và sự gia tăng các chất dopamine, serotonin, norepinephrine, glutamate. Sự mất cân bằng này dẫn đến ham muốn cờ bạc. Nếu ngăn chặn các chất trong não như dopamine, serotonin, norepinephrine, và glutamate sẽ làm giảm hứng thú và giảm cơn nghiện. Đây là cơ chế để tác động và điều trị nghiện cờ bạc.

1.3.1.2. Trình độ nhận thức

Nhận thức là sự hiểu biết, là quan niệm của con người về sự vật, hiện tượng nào đó ở các mức độ khác nhau, làm cơ sở cho việc định hướng và điều chỉnh thái độ, hành động của họ. Hay có thể nói, đối với hành vi chơi lô đề thì nhận thức đóng vai trò quan trọng. Nếu người chơi có nhận thức đúng đắn thì việc chơi lô đề chỉ là giải trí, thỉnh thoảng chơi một chút cho vui, không ảnh hưởng nhiều đến cuộc sống. Còn nếu nhận thức lệch lạc thì người chơi sẽ ham mê, chìm đắm trong cuộc chơi, dẫn đến nhiều hậu quả xấu.

1.3.1.3. Động cơ

Động cơ theo nghĩa rộng nhất được hiểu là cái thúc đẩy con người hoạt động nhằm thỏa mãn nhu cầu, là cái làm nảy sinh tính tích cực và quy định tính tích cực của xu hướng đó. Động cơ là động lực kích thích trực tiếp, là nguyên nhân trực tiếp của hành vi. Tùy theo trình độ nhận thức, môi trường

sống, những đặc điểm tâm sinh lý, mỗi người sẽ có những động cơ khác nhau. Đối với hành vi chơi lô đề thì mỗi cá nhân có những động cơ khác nhau. Có người tìm đến lô đề với mong muốn kiếm được nhiều tiền mà không phải mất sức lao động, có người thì muốn được cảm giác sảng khoái, vui vẻ, được thể hiện giá trị bản thân khi trúng giải, hay cũng có người thích sự nhiệt tình của chủ lô đề, ... Bên cạnh đó, có người tìm đến lô đề với mong muốn giải tỏa căng thẳng mệt mỏi, giao lưu với mọi người.

1.3.2. Các yếu tố khách quan

1.3.2.1. Môi trường xã hội

Kinh tế thị trường phát triển kéo theo cả sự bất bình đẳng, sự phân hóa giàu nghèo trong xã hội. Tình trạng thất nghiệp ngày càng tăng, nghèo đói, không công ăn việc làm, con người dễ bị sa đà vào các tệ nạn xã hội.

Mặt khác, các quy định của pháp luật hiện hành vẫn chưa phân định rõ ràng ranh giới giữa vi phạm hành chính và vi phạm hình sự gây khó khăn cho các cơ quan có thẩm quyền trong việc áp dụng pháp luật. Chính sự bất cập này đã dẫn đến tình trạng đôi khi còn tùy tiện trong xử lý, việc áp dụng pháp luật thiếu thống nhất, tạo môi trường thuận lợi cho việc phát sinh các hiện tượng tiêu cực, làm hạn chế tính răn đe và tác dụng phòng ngừa, nảy sinh tâm lý coi thường pháp luật. Bên cạnh đó, các chế tài hành chính và hình sự đối với hành vi chơi lô đề còn quá nhẹ, chưa tương xứng với tính chất và mức độ nguy hiểm của hành vi vi phạm của tội phạm.

Các chính sách lao động, việc làm hiện nay ở nước ta còn chưa được quan tâm đúng mức. Việc mất cân đối giữa sức lao động và nhu cầu sử dụng lao động, giữa lao động ở nông thôn và thành thị, việc chưa coi trọng đúng mức các ngành nghề truyền thống cũng như việc không tận dụng hết thời gian và cường độ lao động, dẫn đến một thực tế là trong số các đối tượng cờ bạc thì phần đông là những người thất nghiệp, nhàn rỗi, sử dụng việc chơi lô đề như là một phương tiện để kiếm sống.

Hơn nữa, ngày nay công nghệ thông tin phát triển mạnh mẽ, ảnh hưởng to lớn tới tất cả mọi mặt của đời sống xã hội, mở ra những chân trời mới, những khám phá sáng tạo mới cho con người. Đây cũng là một phương tiện giúp lô đề ngày càng phát triển mạnh hơn. Bất cứ đâu chúng ta cũng bắt gặp những quảng cáo về trang mạng, tổng đài xem kết quả trực tiếp, soi cầu, bình luận, dự đoán tổng hợp kết quả lô đề. Khi đánh tìm kiếm “kết quả xổ số” hay “soi cầu” trên Google thì chúng ta sẽ thu được vài triệu kết quả tìm kiếm. Các trang có số lượng truy cập lớn như ketqua.net, ketqua.vn, xskt.com.vn, kqxs.vn, minhngoc.net.vn, minhchinh.com, rongbachkim.com,.... Các tổng đài dịch vụ xổ số Viettel 5055, mobifone 9142, tổng đài thống kê và đánh giá từ chuyên gia 8x30... Dưới đây là một số dịch vụ của 8x30:

Nội Dung Dịch Vụ	Soạn Tin	Gửi Đến Số
Nhận thống kê Lô gan và Lô ra nhiều nhất từ đầu năm đến nay	TK	8430
Nhận số Đặc Biệt phát tài phát lộc trong ngày	DB	8530
Bạch Thủ Lô cực đẹp trong ngày	BL	8530
Lô 2 nháy cực đẹp trong ngày	N2	8530
Song Thủ Lô cực VIP	X2	8530
Nhận Thống Kê Loto và Đặc Biệt từ Gia Cát Tiên Sinh	KM	8730
Nhận Thống Kê Loto và Đặc Biệt từ Tư Mã Tiên Sinh	TMY	8730

Hay những cái tên rất nổi bật trên mạng xã hội như tập đoàn lô đề, thế giới lô đề, hội mê lô đề, lô đề lộc phát,... thu hút rất nhiều người tham gia. Có thể nói, ai cũng tiếp cận được với các dịch vụ lô đề và chơi lô đề trở nên dễ dàng hơn.

1.3.2.2. Gia đình

Gia đình là tế bào của xã hội. Mỗi gia đình đều no ấm, hạnh phúc thì xã hội sẽ giàu mạnh, văn minh. Với xã hội phương Đông truyền thống thì gia đình có vai trò đặc biệt quan trọng. Gia đình có ảnh hưởng to lớn đến sự hình

thành và phát triển nhân cách của con người. Không thể có sự hình thành và phát triển nhân cách một cách đầy đủ và vững bền nếu không có một môi trường giáo dục gia đình thuận lợi. Gia đình sẽ dạy cho chúng ta tình yêu lao động, sự say mê học tập, sáng tạo, một bản lĩnh sống tự lập và tấm lòng nhân ái, đó là việc làm vô cùng khó khăn, một khoa học mà cần có sự phối hợp giữa gia đình, nhà trường và xã hội. Mọi lời nói, hành vi, thái độ, lối sống của các thành viên trong gia đình đều có tác động trực tiếp đến nhau. Sống trong các gia đình có người thân có hành vi thiếu văn hóa, đạo đức thậm chí có cả những hành vi phạm tội, như bố mẹ bất hòa hay đánh chửi nhau, nghiện rượu, nghiện ma túy, trộm cắp, tham ô... thì những gương xấu này làm cho các thành viên khác dần dần coi thường pháp luật, nhiễm các thói hư tật xấu và dễ bị lôi kéo rồi dần dần vi phạm pháp luật.

TIỂU KẾT CHƯƠNG 1

Hành vi là vấn đề phong phú, hấp dẫn và phức tạp trong nghiên cứu tâm lý học. Nó có ý nghĩa đặc biệt quan trọng trong hoạt động của con người, nên đã được nhiều tác giả trong và ngoài nước quan tâm nghiên cứu ở nhiều lĩnh vực khác nhau.

Hành vi là những biểu hiện bên ngoài của hoạt động và bao giờ cũng gắn liền với động cơ và mục đích.

Hành vi của người chơi lô đề ở Hà Nội là việc người chơi lô đề dùng tiền đặt cược vào các con số dựa vào kết quả xổ số với mục đích kiếm được số tiền lớn hơn số tiền bỏ ra.

Hành vi của người chơi lô đề được biểu hiện chủ yếu ở ba khía cạnh chính: nhận thức, xúc cảm và hành động.

Các yếu tố ảnh hưởng đến hành vi của người chơi lô đề bao gồm các yếu tố khách quan (xã hội, gia đình) và các yếu tố chủ quan (yếu tố sinh học, trình độ nhận thức, động cơ)

CHƯƠNG 2

TỔ CHỨC NGHIÊN CỨU VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

2.1. Tổ chức nghiên cứu

Việc tổ chức nghiên cứu đề tài hành vi của người chơi lô đề bao gồm tổ chức nghiên cứu lý luận và tổ chức khảo sát thực tiễn.

2.1.1. Tổ chức nghiên cứu lý luận

Nghiên cứu lý luận bao gồm việc tìm kiếm và nghiên cứu tài liệu, các bài viết, các công trình nghiên cứu đã được tiến hành, các văn bản về hành vi chơi lô đề nhằm mục đích xây dựng cơ sở lý luận cho đề tài, định hướng cho quá trình nghiên cứu thực tiễn hành vi chơi lô đề; xác định yếu tố cơ bản làm căn cứ đánh giá hành vi chơi lô đề như: loại hình lô đề từng tham gia, thời gian và mức tiền dành cho việc chơi lô đề; xác định một số biểu hiện bên ngoài và bên trong của hành vi chơi lô đề.

2.1.2. Tổ chức nghiên cứu thực tiễn

2.1.2.1. Mục đích

Thu thập thông tin, dữ liệu, phân tích đánh giá để làm rõ thực trạng hành vi của người chơi lô đề ở Hà Nội.

2.1.2.2. Sơ lược địa bàn nghiên cứu

Thủ đô Hà Nội là trung tâm đầu não về chính trị, văn hoá và khoa học kỹ thuật, đồng thời là trung tâm lớn về giao dịch kinh tế và quốc tế của Việt Nam. Trải qua 1.000 năm hình thành và phát triển, kể từ khi vua Lý Thái Tổ chọn khu đất Đại La bên cửa sông Tô Lịch làm nơi định đô cho muôn đời. Hà Nội đã chứng kiến sự thăng trầm của hầu hết các triều đại phong kiến Việt Nam từ Lý- Trần - Lê - Mạc - Nguyễn... kinh thành Thăng Long là nơi buôn bán, trung tâm văn hóa, giáo dục của cả miền Bắc.

Thực hiện kết luận Hội nghị Trung ương 6 (khóa X) và Nghị quyết của Quốc hội khóa XII, kỳ họp thứ 3, số 15/2008/NQ-QH12, ngày 29 tháng 05 năm 2008 và Nghị quyết này có hiệu lực thi hành từ ngày 01 tháng 8 năm

2008, toàn bộ hệ thống chính trị của thành phố Hà Nội sau hợp nhất, mở rộng địa giới hành chính Thủ đô bao gồm: Thành phố Hà Nội, tỉnh Hà Tây, huyện Mê Linh - tỉnh Vĩnh Phúc và bốn xã thuộc huyện Lương Sơn - tỉnh Hòa Bình. Thủ đô Hà Nội sau khi được mở rộng có diện tích tự nhiên 334.470,02 ha, lớn gấp hơn 3 lần trước đây và đứng vào top 17 Thủ đô trên thế giới có diện tích rộng nhất; dân số tăng hơn gấp rưỡi, hơn 6,2 triệu người, hiện nay là hơn 7 triệu người; gồm 30 đơn vị hành chính cấp quận, huyện, thị xã, 577 xã, phường, thị trấn.

Trong những năm gần đây, sự phát triển về kinh tế dẫn đến các khu vực ngoại thành Hà Nội nhanh chóng được đô thị hóa. Những cao ốc mọc lên ở khu vực nội thành và các trung tâm công nghiệp cũng được xây dựng ở những huyện ngoại thành. Sự phát triển cũng kéo theo những hệ lụy. Do không được quy hoạch tốt, giao thông thành phố thường xuyên ùn tắc khi số lượng xe máy tăng cao. Nhiều khu phố phải chịu tình trạng ngập úng mỗi khi mưa lớn. Mật độ dân số quá cao khiến những dân cư nội thành phải sống trong tình trạng chật chội và thiếu tiện nghi. Vào năm 2003, 30% dân số Hà Nội sống dưới mức 3 m² một người. Mật độ cây xanh của thành phố chỉ khoảng 1–2 m²/người, thuộc hàng rất thấp so với các thành phố trên thế giới (Stockholm trên 70 m²/người). Dân số đông, người dân ngoại tỉnh đổ về nhiều làm gia tăng tình trạng thất nghiệp.

2.1.3. Mô tả mẫu khách thể nghiên cứu

Mẫu khách thể nghiên cứu gồm 147 người được lấy từ một số huyện, quận ở Hà Nội, như: Cầu Giấy, Nam Từ Liêm, Bắc Từ Liêm, Đống Đa, Hoàn Kiếm, Đống Anh... Chúng tôi tiến hành phát phiếu khảo sát và thực hiện một số phương pháp thu thập thông tin khác như quan sát, phỏng vấn – trò chuyện. Một số thông tin về mẫu khách thể được thể hiện ở bảng 2.1.

Bảng 2.1. Bảng mô tả khách thể nghiên cứu

		Dưới 18	19-25	26-35	36-60	Trên 60	Tổng
Giới tính	Nam	10	25	17	59	12	127
	Nữ	2	0	4	14	0	20
Nơi ở	Nội thành	9	16	16	60	8	109
	Ngoại thành	3	13	5	13	4	38
Trình độ học vấn	Chưa tốt nghiệp THPT	11	1	0	16	4	32
	Tốt nghiệp THPT	1	5	10	34	5	55
	Đại học	0	23	7	19	3	52
	Trên đại học	0	0	4	4	0	8
Nghề nghiệp	Kinh doanh	0	6	3	22	0	31
	Nông dân	0	0	0	6	1	7
	Cán bộ, công nhân viên Nhà nước	0	4	7	4	0	15
	Công nhân, nhân viên tư	0	1	2	11	1	15

	nhân						
	Học sinh, sinh viên	12	3	0	0	0	15
	Tự do	0	15	9	30	10	64
Điều kiện kinh tế	Khó khăn	2	3	0	15	3	23
	Bình thường	7	16	5	48	7	83
	Khá giả	2	0	11	7	2	22
	Giàu có	1	10	5	3	0	19
Người thân chơi lô đề	Có	10	11	9	47	6	83
	Không	2	18	12	26	6	64
Bắt đầu chơi		30	37	34	44	2	147
Tổng		12	29	21	73	12	147

2.2. Phương pháp nghiên cứu

Đề tài sử dụng phối hợp các phương pháp nghiên cứu, trong đó phương pháp điều tra bằng bảng hỏi là phương pháp chính, các phương pháp nghiên cứu còn lại là các phương pháp bổ trợ.

2.2.1. Phương pháp điều tra bằng bảng hỏi

Chúng tôi xây dựng bảng hỏi 6 phần (phụ lục). Sau khi điều tra thử, chúng tôi tiến hành điều tra chính thức và kết quả thu được như sau:

2. Số phiếu phát ra 200, thu về 173 phiếu.
3. Số phiếu không hợp lệ là 26 phiếu.

4. Số phiếu đạt yêu cầu là 147 phiếu.

Bảng hỏi gồm 6 mục lớn.

- Mục I bao gồm 8 câu hỏi về thông tin cơ bản của khách thể nghiên cứu: tuổi, nơi ở, giới tính, nghề nghiệp, trình độ học vấn, điều kiện kinh tế gia đình, có người thân chơi lô đề hay không, bắt đầu chơi từ năm bao nhiêu tuổi?

- Mục II bao gồm 4 câu hỏi khảo sát một số yếu tố cơ bản làm căn cứ tìm hiểu hành vi của người chơi lô đề.

Câu 1: Tìm hiểu về các loại hình lô đề, gồm 3 đáp án và 1 đáp án mở để thu thập thêm thông tin.

Câu 2: Tìm hiểu về thời gian chơi lô đề trong một ngày, bao gồm 4 đáp án và khách thể chỉ chọn 1 đáp án.

Câu 3: Tìm hiểu về số ngày chơi lô đề trong 1 tuần, bao gồm 4 đáp án và khách thể chỉ chọn 1 đáp án.

Câu 4: Tìm hiểu về số tiền mà người chơi thường dùng để chơi lô đề, bao gồm 4 đáp án và khách thể chỉ chọn 1 đáp án.

- Mục III bao gồm 8 câu hỏi về nhận thức của người chơi lô đề với 3 mức độ trả lời .

- Mục IV bao gồm 16 câu hỏi về mặt cảm xúc của người chơi lô đề và được chia làm 3 giai đoạn (trước khi có kết quả, sau khi có kết quả và thắng, sau khi có kết quả và thua) với 3 mức độ trả lời.

- Mục V bao gồm 33 câu hỏi về mặt hành động của người chơi lô đề với 3 mức độ trả lời.

- Mục VI bao gồm 12 câu hỏi về nguyên nhân của hành vi chơi lô đề với 3 mức độ trả lời.

Bảng 2.2. Mức độ quy đổi tương ứng điểm trung bình

Điểm trung bình	Mức độ quy đổi			
	Mục III	Mục IV	Mục V	Mục VI
1,00 – 1,66	Không đồng ý	Không bao giờ	Không bao giờ	Không đồng ý
1,67 – 2,32	Phân vân	Thỉnh thoảng	Thỉnh thoảng	Phân vân
2,33 – 3,00	Đồng ý	Thường xuyên	Thường xuyên	Đồng ý

2.2.2. Phương pháp phỏng vấn

Chúng tôi tập trung phỏng vấn các nội dung gắn với bảng hỏi với người chơi lô đề và một số chủ lô đề để lấy thêm thông tin và làm sáng tỏ hơn kết quả thu được qua phương pháp điều tra bằng bảng hỏi.

2.2.3. Phương pháp thống kê toán học

Mục đích:

Phương pháp này được sử dụng với mục đích xử lý các số liệu thu được từ phương pháp điều tra bằng bảng hỏi.

Cách tiến hành:

Chúng tôi tiến hành kiểm tra lại các phiếu trả lời của người được điều tra để loại bỏ những phiếu không hợp lệ. Phiếu không hợp lệ là những phiếu trả lời không đầy đủ các thông tin cá nhân, không trả lời đầy đủ các thông tin trong phiếu hỏi,...

Sau khi thu thập đầy đủ dữ liệu, sử dụng phần mềm SPSS 16.0 để xử lý thống kê như: tính tần suất, tỷ lệ %, trị số trung bình, độ lệch chuẩn, kiểm nghiệm T-Test, kiểm nghiệm ANOVA làm cơ sở để bình luận số liệu thu được từ phương pháp điều tra bằng bảng hỏi.

Tóm lại, quá trình tổ chức nghiên cứu đề tài đã được chúng tôi thực hiện một cách chặt chẽ, nghiêm túc. Các phương pháp được sử dụng đều phù hợp và đã góp phần giúp thu thập một lượng thông tin phong phú phục vụ cho việc nghiên cứu đề tài.

CHƯƠNG 3
KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU THỰC TRẠNG HÀNH VI CỦA
NGƯỜI CHƠI LÔ ĐỀ Ở HÀ NỘI

3.1. Thực trạng hành vi của người chơi lô đề ở Hà Nội

3.1.1. Thực trạng chung về hành vi của người chơi lô đề ở Hà Nội

Bảng 3.1. Mức độ biểu hiện hành vi của người chơi lô đề ở Hà Nội

STT	BIỂU HIỆN	ĐTB	ĐLC
1	NHẬN THỨC	2,18	,60
2	CẢM XÚC	2,11	,62
3	HÀNH ĐỘNG	1,86	,60
Điểm trung bình chung		2,05	,61

Từ bảng 3.1 cho chúng ta thấy ĐTB chung của toàn thang đo hành vi của người chơi lô đề là 2,05, mức độ trung bình. Trong đó, biểu hiện qua khía cạnh nhận thức và cảm xúc biểu hiện ở mức độ tương đối cao, còn biểu hiện qua khía cạnh hành động chỉ ở mức độ thấp.

3.1.2. Mức độ phổ biến của các hình thức lô đề của người chơi lô đề ở Hà Nội

Mức độ phổ biến của các hình thức lô đề của người chơi lô đề ở Hà Nội được thể hiện ở bảng 3.2

Bảng 3.2. Các loại hình lô đề

STT	Các loại hình	Tần suất N	Tỷ lệ (%)	Thứ hạng
1	Lô	24	16,3	3
2	Đề	4	2,7	4
3	Cả lô và đề	94	63,9	1
4	Loại hình khác	25	17,1	2
tổng		147	100	

Qua bảng 3.2 cho chúng ta thấy:

Số người chơi lô đề được điều tra lựa chọn chơi cả hai loại hình lô và đề chiếm tỉ lệ cao nhất (63,9 %), số người chơi chỉ chọn loại hình đề chiếm tỉ lệ thấp nhất (2,7%). Số người chơi chọn loại hình lô chiếm 16,3% (đứng thứ 3) và loại hình khác chiếm tỉ lệ 17,1% (đứng thứ 2). Kết quả này cho thấy, đa số người được điều tra lựa chọn chơi cả hai loại hình lô và đề. Ngoài ra, chúng tôi còn thu thập thêm thông tin về các loại hình khác như Xiên 2, Xiên 3, Xiên 6, Xiên quay, trượt 6, trượt 8,... Nhưng các loại hình này là các dạng biến tướng của Lô. Do đó, có thể thấy rằng tỉ lệ người chơi lô cao gấp nhiều lần người chơi đề. Kết hợp với phương pháp phỏng vấn, chúng tôi thấy rằng người chơi thường lựa chọn chơi lô vì chơi lô có tỉ lệ trúng cao hơn. Còn những người lựa chọn đánh đề vì họ chơi số tiền nhỏ, không đủ số tiền để đánh lô, khi trúng sẽ được số tiền lớn hơn. Bên cạnh đó, cũng có những người đánh đề với số tiền khá lớn với mong muốn có thật nhiều tiền. Những người lựa chọn chơi cả lô với đề thì họ thường chơi lô theo bộ số, trong đó họ sẽ chọn ra một vài con số ưa thích để chơi đề với mục đích có tỉ lệ trúng cao hơn với lô và số tiền trúng lớn hơn với đề.

Bên cạnh việc khảo sát mức độ phổ biến của các hình thức chơi lô đề, chúng tôi còn khảo sát thêm về thời gian chơi và số tiền chơi của người chơi.

Bảng 3.3. Thời gian chơi lô đề trong một ngày

STT	Thời gian	Tần số N	Tỷ lệ (%)	Thứ bậc
1	Ít hơn 1 giờ	85	55,8	1
2	Từ 1 – 2 giờ	32	23,8	2
3	Từ 3- 4 giờ	4	2,7	4
4	Trên 5 giờ	26	17,7	3
Tổng		147	100	

Kết quả ở bảng 3.3 cho chúng ta thấy: người chơi lô đề sử dụng thời gian cho việc chơi lô đề ít hơn 1 giờ chiếm tỉ lệ cao nhất (55,8%), tiếp theo là từ 1

– 2 giờ chiếm tỷ lệ 23,8%, đứng cuối cùng là thời gian chơi từ 3 -4 giờ với 2,7%. Đứng ở vị trí thứ 3 và chiếm tỷ lệ không nhỏ (17,7%) là những người dành thời gian cho việc chơi lô đề trên 5 tiếng mỗi ngày . Kết hợp với phương pháp phỏng vấn, chúng tôi biết rằng những người dành trên 5 giờ mỗi ngày là những người chơi lô đề chuyên nghiệp, coi lô đề là công việc chính. Họ dành rất nhiều thời gian cho việc tra cứu, tính toán, bàn luận về các con số, cặp số. Và đa số người chơi có mức độ chơi dưới 2 giờ mỗi ngày thì họ thường chơi với những con số ngẫu nhiên họ gặp như 2 số cuối của tờ tiền, biển số xe, vé xe,... hay những con số họ ấp ủ rất lâu và ngày nào cũng chơi con số đó.

Như vậy, có thể thấy rằng một bộ phận không nhỏ người chơi dành khá nhiều thời gian cho việc chơi lô đề mỗi ngày.

Bảng 3.4. Số lượt chơi lô đề trong một tuần

STT	Số lượt chơi	Tần số N	Tỷ lệ (%)	Thứ bậc
1	Chơi 1 – 2 lần	24	16,3	3
2	Chơi 3- 4 lần	71	48,3	1
3	Chơi đều mỗi ngày	21	14,3	4
4	Tuần chơi tuần không	31	21,1	2
Tổng		147	100	

Kết quả ở bảng 3.4 cho chúng ta thấy: số lượt chơi lô đề 3- 4 lần trên một tuần chiếm tỷ lệ cao nhất với 48,3%, đứng thứ hai là “ tuần chơi tuần không” với 21,1%, tiếp theo là “chơi 1 – 2 lần” chiếm tỷ lệ 16,3%, cuối cùng là “chơi đều mỗi ngày” với 14,3%. Từ kết quả trên cho thấy, có khá nhiều người có dấu hiệu “ham mê”, coi lô đề là một phần không thể thiếu trong cuộc sống.

Bảng 3.5. Số tiền cho một lần chơi

STT	Số tiền	Tần số N	Tỷ lệ (%)	Thứ bậc
1	Dưới 100 nghìn đồng	29	19,7	3
2	Dưới 2 triệu đồng	76	51,7	1
3	Từ 2 triệu đến dưới 50 triệu đồng	31	21,1	2
4	Trên 50 triệu đồng	11	7,5	4
Tổng		147	100	

Từ bảng 3.5 cho chúng ta thấy: số tiền cho một lần chơi “dưới 2 triệu đồng” chiếm tỷ lệ cao nhất với 51,7%, đứng thứ hai là “từ 2 triệu đến 50 triệu đồng” với tỷ lệ 21,1%, tiếp theo là “dưới 100 nghìn đồng” chiếm tỷ lệ 19,7%, cuối cùng là chơi “trên 50 triệu đồng” với 7,5% . Từ kết quả trên cho thấy, người chơi lô đề dành số tiền khá lớn cho một lần chơi. Kết quả trên cũng cho thấy, số người chơi với mức tiền trên 50 triệu đồng chiếm tỉ lệ không nhỏ và đây là những người đã có dấu hiệu vi phạm pháp luật, có thể bị xử lý hình sự. Kết hợp với các phương pháp khác, chúng tôi thấy rằng những người chơi dưới 100 nghìn đồng là những người già, người đã về hưu, người có thu nhập thấp,... Những người chơi với số tiền lớn là những người không có việc làm ổn định và sống chủ yếu bằng nghề chơi lô đề.

3.2. Thực trạng hành vi của người chơi lô đề ở Hà Nội biểu hiện qua các khía cạnh

3.2.1. Thực trạng hành vi của người chơi lô đề ở Hà Nội biểu hiện qua khía cạnh nhận thức

Bảng 3.6. Mức độ biểu hiện hành vi của người chơi lô đề ở Hà Nội qua khía cạnh nhận thức

STT	Nhận định	Mức độ biểu hiện (%)			ĐTB	ĐLC	Thứ hạng
		Không đồng ý	Phân vân	Đồng ý			
1	Lô đề là một loại hình giải trí hấp dẫn	23,8	29,3	46,9	2,23	0,81	5
2	Mỗi ngày chơi một chút cho vui, lô đề không gây nghiện	21,1	18,4	60,5	2,39	0,82	2
3	Lô đề là hình thức đánh bạc phạm pháp	31,3	5,4	63,3	2,32	0,92	4
4	Chơi lô đề thể giải quyết được vấn đề tiền bạc	55,1	23,8	21,1	1,66	0,81	8
5	Lô đề làm sa sút học hành, công việc	23,8	17,0	59,2	2,35	0,84	3
6	Lô đề gây thiệt hại về kinh tế	18,4	17,0	64,6	2,46	0,79	1
7	Nói dối, trộm cắp, giết người...không phải do lô đề gây ra.	39,5	35,4	25,2	1,86	0,79	7
8	Lô đề phá hoại hạnh phúc gia đình và các mối quan hệ.	22,4	34,7	42,9	2,20	0,78	6
Điểm trung bình chung					2,18		

Từ bảng 3.6 cho chúng ta thấy, biểu hiện hành vi chơi lô đề về mặt nhận thức của người chơi lô đề thể hiện ở các mức độ khác nhau, nhưng đa số đều thể hiện ở mức độ trung bình (điểm trung bình chung là 2,18). Tuy nhiên, có một số biểu hiện có mức điểm tương đối cao như lô đề gây thiệt hại về kinh tế (2,41) đứng vị trí thứ nhất, lô đề làm sa sút học hành, công việc (2,35) đứng ở vị trí thứ 3, lô đề là hình thức đánh bạc phạm pháp (2,32) đứng thứ 4... Điều này cho thấy người chơi lô đề đã có nhận thức đúng đắn về tác hại của lô đề. Mặc dù đã nhận thức được tác hại to lớn của lô đề gây ra nhưng người chơi lô đề vẫn coi “lô đề là một loại hình giải trí hấp dẫn” (2,23) xếp vị trí thứ 5 hay “Mỗi ngày chơi một chút cho vui, lô đề không gây nghiện” (2, 39) xếp vị trí thứ 2. Qua thông tin thu thập, mọi người cho rằng lô đề là một loại hình giải trí bởi vì nó cũng giống như chơi xổ số, chơi một chút để giải trí, thử vận may, có tiền thì chơi, không có thì không chơi.

Như vậy, nhìn chung đại đa số người chơi lô đề nhận thức rõ mặt tích cực và tiêu cực của hành vi chơi lô đề. Họ xem lô đề là hình thức giải trí hấp dẫn giúp họ giải tỏa căng thẳng, họ cũng biết rằng chơi lô đề là phạm pháp và có thể ảnh hưởng tiêu cực đến gia đình, việc làm, học tập của họ; từ lô đề có thể phát sinh những hành vi như nói dối, trộm cắp. Chỉ một bộ phận nhỏ xem lô đề là hành vi hợp pháp, có thể kiếm tiền...(khoảng 20%).

3.2.2. Thực trạng hành vi của người chơi lô đề ở Hà Nội biểu hiện qua khía cạnh cảm xúc

Bảng 3.7. Mức độ biểu hiện hành vi của người chơi lô đề ở Hà Nội qua khía cạnh cảm xúc

TT	Cảm xúc	Mức độ biểu hiện (%)			ĐTB	ĐLC	Thứ hạng
		Không bao giờ	Thỉnh thoảng	Thường xuyên			
A	<i>Trước khi có kết quả</i>						
1	Vui vẻ	5,4	53,7	40,8	2,35	0,58	2
2	Căng thẳng, lo lắng	19,7	44,9	35,4	2,15	0,72	5
3	Bình thản (bình thường)	23,1	54,4	22,4	1,99	0,68	6
4	Hồi hộp	17,7	44,9	37,4	2,19	0,72	4
5	Hy vọng	8,8	27,2	63,9	2,55	0,65	1
6	Tự tin	5,4	63,9	30,6	2,25	0,54	3
Điểm trung bình chung					2,24		
B	<i>Sau khi có kết quả và thắng lô đề</i>						
1	Vui vẻ, sáng khoái	6,1	18,4	75,5	2,69	0,58	1
2	Bình thản (Bình thường)	8,8	88,4	2,7	1,94	0,33	5
3	Phản kích	10,2	56,5	33,3	2,23	0,62	2
4	Tự tin	23,8	44,2	32,0	2,08	0,74	4
5	Tiếc nuối vì đã không chơi lớn hơn	17,0	55,1	27,9	2,11	0,66	3
Điểm trung bình chung					2,20		
C	<i>Sau khi có kết quả và biết mình thua</i>						
1	Buồn bã, chán nản	17,7	59,2	23,1	2,05	0,64	3
2	Bình thản (Bình thường)	6,1	60,5	33,3	2,27	0,57	1
3	Tức giận	63,3	31,3	5,4	1,42	0,59	5
4	Lo lắng, sợ hãi	60,5	31,3	8,2	1,48	0,64	4
5	Tiếc nuối	19,1	37,4	43,5	2,24	0,75	2
Điểm trung bình chung					1,89		

Từ bảng 3.7 chúng ta có thể thấy, cảm xúc của người chơi lô đề thể hiện ở nhiều mức độ khác nhau. Trước khi có kết quả, cảm xúc của người chơi thể hiện ở mức độ tương đối cao (điểm trung bình chung là 2,24). Trong đó, hy vọng (2,55) đứng vị trí thứ nhất, đứng vị trí thứ 2 là vui vẻ (2, 35), tiếp theo là tự tin (2,25) đứng vị trí thứ 3, hồi hộp (2,19) đứng vị trí thứ 4. Hay có thể nói, lô đề mang đến cho người chơi rất nhiều cảm xúc tích cực, hưng phấn.

Sau khi có kết quả và biết mình trúng giải, cảm xúc của người chơi lô đề cũng thể hiện ở mức độ tương đối cao (điểm trung bình chung là 2,20). Trong đó, vui vẻ, sáng khoái đứng ở vị trí thứ nhất (2,69), đứng ở vị trí thứ 2 là phấn khích (2,23), tiếp theo là tiếc nuối vì đã không chơi lớn hơn (2,11). Đối với bất kỳ ai, khi trúng được giải thưởng dù to hay nhỏ thì đều có cảm xúc vui sướng, hân hoan. Đặc biệt là người chơi lô đề thì họ không chỉ cảm thấy vui vẻ vì họ có được số tiền lớn gấp nhiều lần số tiền mà họ bỏ ra (1 ăn 70 đối với đề hay 1 ăn 3,5 lần với lô) mà họ còn cảm thấy tự tin vào bản thân hơn. Họ có thể thấy mình là người gặp may mắn hay cũng có thể cảm thấy mình là người tài giỏi biết tính toán.

Sau khi có kết quả và biết mình thua, cảm xúc của người chơi lô đề thể hiện ở mức độ trung bình (điểm trung bình chung là 1,89). Trong đó, đứng ở vị trí thứ nhất là bình thường (2,27), tiếp theo là tiếc nuối (2,24), buồn bã, chán nản (2,05). Kết hợp với phương pháp phỏng vấn, chúng tôi thấy rằng người chơi thường cảm thấy bình thường có đôi chút buồn và tiếc nuối vì bị mất một khoản tiền. Còn những trường hợp cảm thấy bức bối, tức giận vì nghe theo người khác, một số trường hợp tỏ ra lo lắng sợ hãi vì họ không có tiền trả nợ.

Như vậy, cảm xúc của người chơi lô đề diễn biến đa dạng và phức tạp trước, trong và sau khi có kết quả lô đề. Trước khi có kết quả xổ số kiến thiết (tức là trong khi chờ đợi kết quả chơi lô đề), tâm trạng cảm xúc phổ biến ở người chơi lô đề là hy vọng, vui vẻ, hồi hộp, căng thẳng, lo lắng; chỉ một bộ

phần nhỏ trong số họ giữ được sự bình thản. Sau khi có kết quả và biết mình thắng lô đề, cảm xúc xâm chiếm họ là vui vẻ, phấn khích, tự tin xen lẫn một chút tiếc nuối là đã không chơi lớn hơn. Trong trường thua lô đề thì cảm xúc phổ biến hơn ở đây là tiếc nuối, buồn chán. Tuy nhiên những cảm xúc này chỉ phổ biến hơn chứ không hoàn toàn vượt trội, Bên cạnh đó, một bộ phận đáng kể (33,3%) vẫn cảm thấy bình thường. Điều này cho thấy người chơi lô đề đã dạn dày, thích ứng với những tình huống bất lợi trong quá trình chơi lô đề. Tóm lại, cảm xúc, tâm trạng của phần lớn người chơi lô đề biến đổi trong thời gian một ngày chơi, từ hy vọng, hồi hộp chờ đợi cho đến vui vẻ, phấn khích hoặc tiếc nuối, buồn chán, nghĩa là nó giúp họ thoát khỏi tâm trạng đều đều, đơn điệu trong một ngày làm việc của họ. Đây rõ ràng là một trong những khía cạnh tạo nên sức hấp dẫn lớn của lô đề.

3.2.3. Thực trạng hành vi của người chơi lô đề ở Hà Nội biểu hiện qua khía cạnh hành động

Bảng 3.8. Mức độ biểu hiện hành vi của người chơi lô đề ở Hà Nội qua khía cạnh hành động

STT	NỘI DUNG	Mức độ biểu hiện (%)			ĐTB	ĐLC	TB
		Không bao giờ	Thỉnh thoảng	Thường xuyên			
1	Nghĩ về lô đề	8,2	66,7	25,1	2,17	0,55	8
2	Theo dõi kết quả lô đề mỗi ngày	8,2	42,9	48,9	2,41	0,64	3
3	Tính toán xem nên chơi con gì	10,9	44,9	44,2	2,33	0,67	7
4	Bàn luận với người khác nên chơi con gì	17,7	47,6	34,7	2,17	0,71	8
5	Nhớ lại xem đã mơ thấy gì hoặc có điềm báo gì	36,1	53,1	10,9	1,75	0,64	20

6	Chia sẻ với người khác về con mình sẽ chơi	17,0	49,7	33,3	2,16	0,69	10
7	Chia sẻ với người khác về kết quả	2,7	58,5	38,8	2,36	0,53	4
8	Trực tiếp ghi lô đề ở đại lí	29,9	51,0	19,1	1,89	0,69	17
9	Nhờ người khác ghi hộ	32	51	17	1,85	0,69	18
10	Sử dụng điện thoại (gọi, nhắn tin)cho đại lí	25,9	32,7	41,5	2,16	0,81	10
11	Chơi lô đề ở “đại lí” gần nhà	16,3	59,9	23,8	2,07	0,63	14
12	Chơi lô đề ở “đại lí” quen biết	10,2	44,2	45,6	2,35	0,66	6
13	Chơi lô đề ở “đại lí” gần nơi học tập, làm việc	39,5	28,6	32,0	1,92	0,84	16
14	Chơi lô đề vào buổi sáng	92,5	7,5	0	1,07	0,26	33
15	Chơi lô đề vào buổi trưa	83,7	13,6	2,7	1,19	0,46	30
16	Chơi lô đề vào buổi chiều, sau giờ làm việc	2,7	32,0	65,3	2,62	0,54	1
17	Chơi lô đề vào bất cứ thời gian nào	55,1	34,0	10,9	1,56	0,68	24
18	Chơi theo linh cảm hay điềm báo (giấc mơ, sự kiện nào đó...)	25,2	51,7	23,1	1,98	0,70	15
19	Chơi theo tính toán của bản thân	10,9	42,2	46,9	2,36	0,67	4
20	Chơi theo bạn bè	26,5	68,0	5,5	1,79	0,53	19
21	Chơi ngẫu hứng, ngẫu nhiên	8,2	74,8	17,0	2,08	0,49	13
22	Chơi theo con số xin được từ thầy tướng số	74,1	22,4	3,5	1,29	0,52	28
23	Xem kết quả lô đề ở một quán nào đó	38,8	51,0	10,2	1,71	0,64	22
24	Xem kết quả lô đề trực tiếp trên tivi	37,4	51,0	11,6	1,74	0,65	21
25	Xem kết quả lô đề trên mạng internet (điện thoại, máy tính)	15,6	56,5	27,9	2,12	0,65	12
26	Thường ăn nhậu khi chờ xem kết quả	57,8	30,6	11,6	1,54	0,69	26
27	Thường dùng (đặc biệt là đầu tháng) những thực phẩm được xem là đem đến “vận đỏ” (như tiết canh...).	43,5	56,5	0	1,56	0,50	24

28	Thường kiêng dùng (đặc biệt là đầu tháng) những thực phẩm được xem là kéo theo “vận đen” (như thịt chó...)	46,9	34,7	18,4	1,71	0,76	22
29	Thường làm gì đó (đốt vía, bán vàng, đi lễ xin lộc...) để giải đen sau vài lần chơi không thắng.	75,5	24,5	0	1,24	0,43	29
30	Dùng tiền lương, tiền tích góp của mình để chơi	5,4	44,2	50,4	2,45	0,60	2
31	Dùng tiền của người thân để chơi	66,0	25,9	8,2	1,42	0,64	27
32	Dùng tiền của cơ quan, công ty để chơi	87,1	12,9	0	1,12	0,34	32
33	Dùng tiền của người khác để chơi	83,7	16,3	0	1,16	0,37	31
Điểm trung bình chung					1,86		

Từ bảng 3.8 cho chúng ta thấy một số hành động nổi bật của người chơi lô đề như chơi lô đề vào buổi chiều, sau giờ làm việc; dùng tiền lương, tiền tích góp của mình để chơi; theo dõi kết quả lô đề mỗi ngày; chơi theo tính toán của bản thân; chia sẻ kết quả với người khác; chơi ở đại lý quen biết, nghĩ về lô đề, tính toán xem nên chơi con gì,... Đứng ở vị trí thứ nhất là chơi vào buổi chiều sau giờ làm việc với điểm trung bình là 2,62 – mức độ cao, cho thấy đa số người chơi lô đề lựa chọn chơi vào thời điểm này. Sau giờ làm việc, khoảng từ 5h30 đến 6h15 là khoảng thời gian bận rộn của chủ lô đề cũng như người chơi lô đề. Đây là thời điểm trước giờ quay thưởng xổ số kiến thiết Thủ đô. Có người thì ra ghi trực tiếp tại quán, nhưng đa số người chơi nhắn tin, gọi điện cho chủ lô đề. Những người nhắn tin, gọi điện thường là những người đánh số lượng lớn, nếu ra chơi tại quán thì sẽ nguy hiểm hơn, dễ bị công an bắt.

Đứng ở vị trí số 3 là hành động theo dõi kết quả lô đề mỗi ngày với ĐTB là 2,41 – mức độ khá cao. Kết hợp với phương pháp quan sát, chúng tôi thấy rằng dù ngày hôm đó không chơi nhưng người chơi lô đề vẫn theo sát kết quả

để nghiên cứu các quy luật, thống kê tần số về của các con số để tìm ra các con số đẹp cho các buổi chơi sau....

Đứng ở vị trí thứ tư là hành động chơi theo tính toán của bản thân. Kết hợp với các phương pháp khác, chúng tôi thấy rằng đa số người chơi lô đề tính toán và lựa chọn các con số theo cách riêng của bản thân. Chẳng hạn, ngày hôm đó có một người nhảy cầu tử tự, mọi người xung quanh bàn luận xem người đó bao nhiêu tuổi, sinh năm bao nhiêu, rồi thì “xác chết không ba, hồn ma không bảy”, “nam tiến nữ lùi”, họ nghĩ ra rất nhiều con số xung quanh người chết và tính toán, giải thích theo kinh nghiệm bản thân. Hay cũng có những người mơ thấy con rắn, con chó, con chuột,... thì cũng suy ngay ra được con số cho mình. Ngoài ra, còn có rất nhiều người ngồi trầm tư suy nghĩ, tính toán, tra cứu kết quả trên mạng, trong sổ thống kê của chủ lô đề.

Đứng ở vị trí cuối là các hành động chơi lô đề vào buổi sáng, chơi lô đề vào buổi trưa, dùng tiền của người khác, cơ quan để chơi, chơi theo con số chơi được từ thầy tướng số,... Điều này cho thấy sự khác biệt giữa chơi lô đề và các hình thức cờ bạc khác.

Như vậy về mặt hành động, những nét nổi bật ở người chơi lô đề là: chơi tập trung vào buổi chiều sau giờ làm việc (và cũng là trước giờ mở quay kết quả xổ số kiến thiết) dùng tiền lương và tiền tích góp được để chơi, và để đưa ra được quyết định khi chơi thì đa số người chơi lô đề theo dõi kết quả xổ số hàng ngày, chơi theo tính toán của bản thân, chia sẻ kết quả với người khác và chơi ở đại lý quen biết. Những hành động ít phổ biến nhất ở người chơi lô đề là chơi lô đề vào buổi sáng hoặc buổi trưa, dùng tiền cơ quan hoặc của người khác để chơi, chơi theo số xin của thầy tướng số... Những hành động này cho thấy sự độc lập và quyết đoán của người chơi lô đề.

3.3. Các yếu tố ảnh hưởng đến hành vi của người chơi lô đề ở Hà Nội

Số liệu thu được về các yếu tố ảnh hưởng của hành vi của người chơi lô đề ở Hà Nội sau khi xử lý được phản ánh ở bảng 3.9. Bảng này cho thấy:

Bảng 3.9. Mức độ ảnh hưởng của các yếu tố đến hành vi của người chơi lô đề ở Hà Nội

TT	Các yếu tố	Mức độ biểu hiện (%)			ĐTB	ĐLC	TB
		Không đồng ý	Phân vân	Đồng ý			
1	Muốn có cảm giác mạo hiểm, phấn khích	19,1	20,4	60,5	2,41	0,79	3
2	Gặp gỡ mọi người, tạo thêm mối quan hệ	32,0	44,2	23,8	1,92	0,74	9
3	Đánh dấu một sự kiện quan trọng (có người thân mất, có con, mua xe,...)	38,1	30,6	31,3	1,93	0,83	7
4	Là một cách kiếm tiền	41,5	53,1	5,4	1,64	0,58	11
5	Giải tỏa sự căng thẳng, mệt mỏi	32,0	18,4	49,6	2,18	0,89	4
6	Hy vọng đổi đời	46,2	23,7	21,1	1,75	0,78	10
7	Thể hiện khả năng tính toán của mình	31,3	28,6	40,1	2,09	0,84	5
8	Muốn thử vận may rủi	8,2	31,3	60,5	2,52	0,64	1
9	Lấy lại số tiền đã mất ở những lần chơi trước	29,9	46,9	23,2	1,93	0,73	7
10	Mọi người xung quanh rủ chơi	59,9	34,7	5,4	1,45	0,60	12
11	Dễ chơi, linh hoạt	14,3	63,9	21,8	2,07	0,59	6
12	Chủ lô đề vui vẻ, nhiệt tình	9,5	33,3	57,2	2,47	0,66	2

Từ bảng 3.9 cho chúng ta thấy một số yếu tố ảnh hưởng lớn đến hành vi chơi lô đề như muốn có cảm giác mạo hiểm, phấn khích; muốn thử vận may rủi; chủ lô đề vui vẻ, nhiệt tình, thể hiện bản thân;...

3.3.1. Các yếu tố khách quan

3.3.1.1. Môi trường xã hội

Kinh tế thị trường phát triển kéo theo cả sự bất bình đẳng, sự phân hóa giàu nghèo trong xã hội. Tình trạng thất nghiệp ngày càng tăng, nghèo đói, không công ăn việc làm, con người dễ sa vào các tệ nạn xã hội, trong đó có lô đề. Có người chỉ lựa chọn chơi lô đề, có những người từ chơi lô đề rồi trở thành người ghi lô đề thuê. Đây là một trong những nguyên nhân chính dẫn đến việc chơi lô đề ngày càng có xu hướng gia tăng. Qua tìm hiểu, chúng tôi biết rằng mức “hoa hồng” mà người ghi lô đề nhận được từ ông trùm phía trên tương đối cao, có thể lên đến gần 30% hay cứ 1 triệu đồng thì chủ lô đề sẽ nhận được 300 nghìn đồng. Tùy vào cấp bậc mà chủ lô đề sẽ nhận được những mức “hoa hồng” khác nhau, các đại lý cấp dưới cũng có thể nhận được “hoa hồng” thấp nhất là 5%. Đó cũng là mức lợi nhuận khá lớn vì người chơi càng nhiều, càng đánh số lượng lớn thì mức lợi nhuận thu được càng cao. Có những đại lý thu vào trong một ngày lên đến vài trăm triệu đồng, mức “hoa hồng” có thể nhận được khoảng vài chục triệu đồng. Chính vì vậy, nhiều người cho đây là công việc nhàn hạ mà có thu nhập cao nên ra sức lôi kéo người chơi về mình, chăm sóc “khách hàng” chu đáo, nhiệt tình. Họ thường giúp “khách hàng” thống kê các bộ số, giải mã giấc mơ; khi người “khách hàng” thua thì họ an ủi, khuyến khích. Khi “khách hàng” thắng thì họ có thể trao tiền mọi lúc, mọi nơi theo yêu cầu của khách hàng. Do đó, yếu tố “chủ lô đề nhiệt tình, vui vẻ” có đến 57,2% người chơi đồng ý.

Mặc dù, công ty xổ số đã đưa ra rất nhiều hình thức chơi như lô tô tự chọn 2 số, 3 số, 4 số; lô tô 2 cặp số, 3 cặp số, 4 cặp số với mệnh giá 5000 đồng và 10000 đồng, ... để góp phần hạn chế tệ nạn lô đề. Song nhiều người vẫn không thích lựa chọn chơi xổ số mà họ lựa chọn chơi lô đề vì tính “linh

hoạt” của lô đề. Khi chơi xổ số, nếu họ muốn chơi số tiền lớn thì phải mua nhiều tờ, trúng thưởng lớn thì phải nộp thuế, phải tới đúng điểm để lĩnh thưởng. Trong khi chơi lô đề thì họ chỉ cần 1 tin nhắn điện thoại hay 1 tờ tích kê có thể ghi bất kỳ số tiền nào mà họ muốn, có thể trả tiền sau, trúng thưởng thì không phải nộp thuế, tự do lĩnh thưởng bất kỳ thời điểm nào, địa điểm nào hoặc có thể dùng hình thức chuyển khoản. Do đó, yếu tố “dễ chơi, linh hoạt” cũng có được nhiều đồng ý của người chơi lô đề.

Mặt khác, qua thống kê ở bảng 2.1 (bảng mô tả khách thể nghiên cứu), chúng ta có thể thấy rằng: có 64/147 người chơi lô đề không có công việc ổn định (nghề tự do) và 23/147 người chơi lô đề có điều kiện kinh tế khó khăn. Mặt khác, có 109/147 người chơi lô đề sống ở khu vực nội thành – nơi mà người ta dễ dàng tiếp cận với các phương tiện thông tin đại chúng nhất. Điều này cho thấy, môi trường xã hội có ảnh hưởng khá lớn đến hành vi của người chơi lô đề.

3.3.1.2. Gia đình

Qua thống kê ở bảng 2.1 (bảng mô tả khách thể nghiên cứu), chúng ta có thể thấy rằng có 83/147 người chơi lô đề có người thân chơi lô đề. Điều này cho thấy, gia đình có ảnh hưởng không nhỏ tới hành vi của người chơi lô đề.

3.3.2. Các yếu tố chủ quan

3.3.2.1. Trình độ nhận thức

Qua bảng 2.1 (bảng mô tả khách thể), chúng ta có thể thấy người chơi lô đề được nghiên cứu nhiều độ tuổi và trình độ học vấn khác nhau. Trong đó số người có hành vi chơi lô đề ít nhất có độ tuổi trên 60 (12/147 người) và có trình độ sau đại học (8/147). Điều này cho thấy nhận thức cá nhân có ảnh hưởng lớn đến hành vi chơi lô đề.

3.3.2.2. Động cơ

Động cơ là động lực kích thích trực tiếp, là nguyên nhân trực tiếp của hành vi. Hành vi của người chơi lô đề ở Hà Nội được thúc đẩy bởi các động cơ cụ thể như muốn có cảm giác mạo hiểm, gặp gỡ mọi người, kiếm tiền, đánh dấu một sự kiện quan trọng, thể hiện khả năng của bản thân, ...

Trong đó, yếu tố “muốn thử vận may rủi” đứng ở vị trí thứ nhất. Để lý giải cho điều này, chúng tôi tiến hành phỏng vấn anh L - một người hay chơi lô đề và anh cho biết “nhiều lúc chơi không phải để muốn nhiều tiền mà chỉ để xem vận may của mình đến đâu, làm ăn có xuôn xẻ hay không?”.

Tiếp theo, có 49,6% số người chơi lô đề đồng ý với yếu tố “giải tỏa sự căng thẳng, mệt mỏi”, đứng vị trí thứ tư. Nhiều người chơi lô đề tìm đến lô đề với mong muốn được thoải mái, vui vẻ và xua đi những muộn phiền trong cuộc sống. Họ ngồi nói những câu chuyện hài hước, những mẩu chuyện đời thường,... cho nhau nghe và bàn luận ra các con số.

Đứng ở vị trí cuối cùng là yếu tố “mọi người xung quanh rủ chơi” với ĐTB là 1,45 – mức độ thấp, cho thấy sự độc lập của người chơi. Điều này cũng cho thấy nguyên nhân chơi lô đề của người chơi lô đề ở Hà Nội xuất phát từ chính những mong muốn cá nhân của họ.

Như vậy những động cơ chính của hành vi chơi lô đề là muốn cảm giác mạo hiểm, phấn khích; muốn thử vận may, mong muốn giải tỏa sự căng thẳng mệt mỏi trong ngày và thể hiện khả năng tính toán của bản thân. Điều này có nghĩa rằng các động cơ về cảm xúc và thể hiện bản thân đóng vai trò chính trong hành vi chơi lô đề. Điều này phù hợp với những gì phát hiện được ở mặt cảm xúc của người chơi lô đề.

TIỂU KẾT CHƯƠNG 3

Kết quả nghiên cứu thực tiễn cho thấy người chơi lô đề thường chọn chơi cả 2 loại hình lô và đề.

Đa số người chơi lô đề nhận thức rõ mặt tích cực và tiêu cực của hành vi chơi lô đề. Họ xem lô đề là hình thức giải trí hấp dẫn giúp họ giải tỏa căng thẳng, họ cũng biết rằng chơi lô đề là phạm pháp và có thể ảnh hưởng tiêu cực đến gia đình, việc làm, học tập của họ; từ lô đề có thể phát sinh những hành vi như nói dối, trộm cắp. Chỉ một bộ phận nhỏ xem lô đề là hành vi hợp pháp, có thể kiếm tiền...(khoảng 20%).

Cảm xúc của người chơi lô đề diễn biến đa dạng và phức tạp trước, trong và sau khi có kết quả lô đề. Trước khi có kết quả xổ số kiến thiết (tức là trong khi chờ đợi kết quả chơi lô đề), tâm trạng cảm xúc phổ biến ở người chơi lô đề là hy vọng, vui vẻ, hồi hộp, căng thẳng, lo lắng; chỉ một bộ phận nhỏ trong số họ giữ được sự bình thản. Sau khi có kết quả và biết mình thắng lô đề, cảm xúc xâm chiếm họ là vui vẻ, phấn khích, tự tin xen lẫn một chút tiếc nuối là đã không chơi lớn hơn. Trong trường hợp thua lô đề thì cảm xúc phổ biến hơn ở đây là tiếc nuối, buồn chán. Tuy nhiên những cảm xúc này chỉ phổ biến hơn chứ không hoàn toàn vượt trội. Bên cạnh đó, một bộ phận đáng kể (33,3%) vẫn cảm thấy bình thường. Điều này cho thấy người chơi lô đề đã dần dần, thích ứng với những tình huống bất lợi trong quá trình chơi lô đề. Tóm lại, cảm xúc, tâm trạng của phần lớn người chơi lô đề biến đổi trong thời gian một ngày chơi, từ hy vọng, hồi hộp chờ đợi cho đến vui vẻ, phấn khích hoặc tiếc nuối, buồn chán, nghĩa là nó giúp họ thoát khỏi tâm trạng đều đều, đơn điệu trong một ngày làm việc của họ.

Về hành động, những nét nổi bật ở người chơi lô đề là: chơi tập trung vào buổi chiều sau giờ làm việc (và cũng là trước giờ mở quay kết quả xổ số kiến thiết) dùng tiền lương và tiền tích góp được để chơi, và để đưa ra được quyết định khi chơi thì đa số người chơi lô đề theo dõi kết quả xổ số hàng ngày, chơi theo tính toán của bản thân, chia sẻ kết quả với người khác và chơi ở đại lý quen biết. Những hành động ít phổ biến nhất ở người chơi lô đề là chơi lô đề vào buổi sáng hoặc buổi trưa, dùng tiền cơ quan hoặc của người khác để chơi, chơi theo số xin của thầy tướng số... Những hành động này cho thấy sự độc lập và quyết đoán của người chơi lô đề.

Nguyên nhân chính của hành vi chơi lô đề là muốn cảm giác mạo hiểm, phấn khích; muốn thử vận may, thái độ vui vẻ của chủ ghi lô đề, mong muốn giải tỏa sự căng thẳng mệt mỏi trong ngày và thể hiện khả năng tính toán của bản thân.

KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ

1. KẾT LUẬN

Từ kết quả nghiên cứu của đề tài có thể rút ra những kết luận sau:

1.1. Hành vi của người chơi lô đề ở Hà Nội là việc người chơi lô đề dùng tiền đặt cược vào các con số dựa vào kết quả của xổ số kiến thiết với mục đích kiếm được số tiền lớn hơn số tiền bỏ ra. Hành vi của người chơi lô đề ở Hà Nội được biểu hiện qua ba khía cạnh : nhận thức, cảm xúc và hành động.

1.2. Khía cạnh nhận thức, đa số người chơi lô đề nhận thức rõ mặt tích cực và tiêu cực của hành vi chơi lô đề. Họ xem lô đề là hình thức giải trí hấp dẫn giúp họ giải tỏa căng thẳng, họ cũng biết rằng chơi lô đề là phạm pháp và có thể ảnh hưởng tiêu cực đến gia đình, việc làm, học tập của họ; từ lô đề có thể phát sinh những hành vi như nói dối, trộm cắp; chỉ một bộ phận nhỏ xem lô đề là hành vi hợp pháp, có thể kiếm tiền.

1.3. Khía cạnh cảm xúc, cảm xúc của người chơi lô đề diễn biến đa dạng và phức tạp trước, trong và sau khi có kết quả lô đề. Trước khi có kết quả xổ số kiến thiết (tức là trong khi chờ đợi kết quả chơi lô đề), tâm trạng cảm xúc phổ biến ở người chơi lô đề là hy vọng, vui vẻ, hồi hộp, căng thẳng, lo lắng; chỉ một bộ phận nhỏ trong số họ giữ được sự bình thản. Sau khi có kết quả và biết mình thắng lô đề, cảm xúc xâm chiếm họ là vui vẻ, phấn khích, tự tin xen lẫn một chút tiếc nuối là đã không chơi lớn hơn. Trong trường hợp thua lô đề thì cảm xúc phổ biến hơn ở đây là tiếc nuối, buồn chán. Tuy nhiên những cảm xúc này chỉ phổ biến hơn chứ không hoàn toàn vượt trội, Bên cạnh đó, một bộ phận đáng kể (33,3%) vẫn cảm thấy bình thường. Điều này cho thấy người chơi lô đề đã dạn dày, thích ứng với những tình huống bất lợi trong quá trình chơi lô đề. Tóm lại, cảm xúc, tâm trạng của phần lớn người chơi lô đề biến đổi trong thời gian một ngày chơi, từ hy vọng, hồi

hộp chờ đợi cho đến vui vẻ, phấn khích hoặc tiếc nuối, buồn chán, nghĩa là nó giúp họ thoát khỏi tâm trạng đều đều. đơn điệu trong một ngày làm việc của họ.

1.4. Khía cạnh hành động, những nét nổi bật ở người chơi lô đề là: chơi tập trung vào buổi chiều sau giờ làm việc (và cũng là trước giờ mở quay kết quả xổ số kiến thiết) dùng tiền lương và tiền tích góp được để chơi, và để đưa ra được quyết định khi chơi thì đa số người chơi lô đề theo dõi kết quả xổ số hàng ngày, chơi theo tính toán của bản thân, chia sẻ kết quả với người khác và chơi ở đại lý quen biết. Những hành động ít phổ biến nhất ở người chơi lô đề là chơi lô đề vào buổi sáng hoặc buổi trưa, dùng tiền cơ quan hoặc của người khác để chơi, chơi theo số xin của thầy tướng số... Những hành động này cho thấy sự độc lập và quyết đoán của người chơi lô đề.

1.5. Nguyên nhân chính của hành vi chơi lô đề là muốn cảm giác mạo hiểm, phấn khích; muốn thử vận may, thái độ vui vẻ của chủ ghi lô đề, mong muốn giải tỏa sự căng thẳng mệt mỏi trong ngày và thể hiện khả năng tính toán của bản thân.

2. Kiến nghị

2.1. Đối với ủy ban nhân dân phường

Phát động phong trào quần chúng bảo vệ an ninh tổ quốc để phát hiện, đấu tranh xóa bỏ các tụ điểm lô đề.

Tổ chức các hoạt động văn hóa, thể dục thể thao để nâng cao đời sống tinh thần cho người dân.

Có các chương trình hướng nghiệp, hỗ trợ dạy nghề và phát triển kinh tế để giải quyết tình trạng thất nghiệp.

Đặt thêm các đại lý xổ số tại các khu dân cư và phổ biến các loại hình xổ số để người dân có thể tiếp cận được với các hình thức xổ số.

2.2. Đối với các cán bộ quản lý khu dân cư, thôn, xóm

Cần bám sát và phát hiện các tụ điểm lô đề để kịp thời báo cáo cấp trên để có phương án xóa bỏ.

Tuyên truyền và vận động các gia đình xây dựng nếp sống văn hóa và bài trừ tệ nạn lô đề, cờ bạc

2.3. Đối với các cơ quan liên ngành

Ủy ban mặt trận Tổ quốc, hội phụ nữ, hội thanh niên, ... tích cực vận động và tuyên truyền nhân dân tham gia xây dựng xã hội lành mạnh, đảm bảo an ninh chính trị và trật tự xã hội.

Phát huy tính tự giác, ý thức trách nhiệm của người dân trong công tác phòng, chống tệ nạn lô đề.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Tô Nhi A (2012), *Hành vi tham gia giao thông của sinh viên một số trường đại học tại thành phố Hồ Chí Minh*, Luận văn thạc sĩ Tâm lý học, trường Đại học Sư phạm TP. Hồ Chí Minh.
2. A. N. Leonchep (1989), *Hoạt động – Ý thức – Nhân cách*, NXB Khoa học Giáo dục, Hà Nội.
3. Nguyễn Võ Huệ Anh (2010), *Một số biểu hiện ở hành vi mua sắm của nữ doanh nhân tại thành phố Hồ Chí Minh*, Luận văn thạc sĩ Tâm lý học, trường Đại học Sư phạm TP. Hồ Chí Minh.
4. Đỗ Văn Bích (1996), *Đổi mới, hoàn thiện pháp luật trong phòng chống văn hóa độc hại và tệ nạn xã hội ở nước ta hiện nay*, Luận án Phó tiến sĩ Khoa học Luật học
5. Nguyễn Trần Lê Chân (2014), *Thực trạng hành vi đánh bạc của sinh viên ở một số trường đại học tại thành phố Hồ Chí Minh*, Luận văn thạc sĩ Tâm lý học, trường Đại học sư phạm TP. Hồ Chí Minh.
6. Võ Thị Minh Chí (2004), *Lịch sử Tâm lý học*, Nxb Giáo dục.
7. Phạm Ngọc Cường, Nguyễn Văn Hiến, Đinh Anh Tuấn (2003), *Sổ tay phòng chống tội phạm và tệ nạn xã hội*, Nxb Lao động xã hội.
8. Vũ Dũng (Chủ biên, 2000), *Từ điển Tâm lý học*, Trung tâm Khoa học xã hội và nhân văn, Viện Tâm lý học, Nxb Khoa học xã hội, Hà Nội.
9. Vũ Dũng (2007), *Từ điển Tâm lý học*, Nxb Từ điển Bách khoa, Hà Nội.
10. Song Hà (2004). *Hành vi lệch chuẩn của học sinh trung học cơ sở Hà Nội*, Tạp chí Tâm lý học, (số 3), tr. 19-23.
11. Phạm Minh Hạc (1999), *Hành vi và hoạt động*, Nxb Giáo dục.
12. Phạm Minh Hạc (2002), *Tuyển tập Tâm lý học*, Nxb Giáo dục

13. Mai Mỹ Hạnh (2013), *Hành vi nghiện thuốc lá ở sinh viên một số trường Đại học tại thành phố Hồ Chí Minh hiện nay*, Luận văn thạc sĩ Tâm lý học, trường ĐHSP Tp. Hồ Chí Minh.
14. Lê Thị Thu Hiền (2014), *Hành vi bạo lực học đường của học sinh trung học phổ thông tại quận Ba Đình – Hà Nội*, Luận văn Thạc sĩ Tâm lý học, Học viện Khoa học xã hội.
15. Vũ Gia Hiền (2005), *Tâm lý học và chuẩn hành vi*, Nxb Lao động.
16. Trần Hiệp (1996), *Tâm lý học xã hội – Những vấn đề lý luận*, NXB Khoa học xã hội, Hà Nội.
17. Hội tâm thần Hoa Kỳ (1994), *Sổ tay thống kê chẩn đoán IV – Những tiêu chuẩn chẩn đoán Washington DC* – Phạm Văn Nuôi và cộng sự dịch năm 2000.
18. Phan Thị Mai Hương (2013), *Phương pháp nghiên cứu trong Tâm lý học*, Nhà xuất bản Khoa học xã hội, Hà Nội.
19. Trần Minh Hường (2004), *Phòng chống các tệ nạn xã hội, mại dâm, ma túy, mê tín dị đoan, cờ bạc*, Nxb Văn hóa dân tộc.
20. Trần Minh Hường (2008), *Phòng, chống các tệ nạn xã hội*, Nxb Văn hóa dân tộc.
21. Phạm Diệu Huyền (2003), “Tội “lừa đảo chiếm đoạt tài sản” hay tội “đánh bạc””, Tạp chí Tòa án nhân dân số 01.
22. Nguyễn Đức Mai (2006), “Tội “đánh bạc” và các tội phạm khác liên quan đến hành vi đánh bạc, một số vấn đề lý luận và thực tiễn”, Tạp chí Kiểm sát số 20.
23. Đặng Thanh Nga (2006) , *Từ khái niệm hành vi đến khái niệm hành vi phạm tội*, Tạp chí Nhà nước và Pháp luật, (số 6), tr. 74- 78.
24. Cao Thị Oanh (2002), *Đấu tranh phòng chống các tội cờ bạc trên địa bàn thành phố Hà Nội*, Luận văn thạc sĩ Luật học, Hà Nội.

25. Hoàng Phê (1992), *Từ điển Tiếng Việt*, Trung tâm từ điển ngôn ngữ Hà Nội.
26. Nguyễn Minh Phụng (2008), *Nghiên cứu một số biểu hiện hành vi của người có HIV tại Tiền Giang và thành phố Hồ Chí Minh hiện nay*, Trường Đại học Sư phạm TP.HCM.
27. Dương Văn Sao (2014), *Giáo trình Hành vi con người và môi trường xã hội*, NXB Dân Trí, Hà Nội.
28. Hoàng Gia Trang (2003), “*Thực trạng biểu hiện hành vi lệch chuẩn trong học sinh Trung học phổ thông hiện nay*”, Tạp chí Tâm lý học số 12.
29. Đỗ Kim Truyền (1992), *Đề tài KX-04-14, Tệ nạn cờ bạc ở Hà Nội – Thực trạng và giải pháp*, Nxb Hà Nội.
30. Nguyễn Quang Uẩn (2010), *Giáo trình Tâm lý học đại cương*, Nxb Đại học sư phạm, Hà Nội.
31. Nguyễn Văn Viên (2012), *Hành vi lệch chuẩn của vị thành niên tại các trường, trung tâm cai nghiện trực thuộc lực lượng thanh niên xung phong TP.HCM*, Luận văn thạc sĩ Tâm lý học.
32. Nguyễn Xuân Yêm (06/1996), “*Phòng chống tệ nạn cờ bạc, số đề trong tình hình hiện nay*”, Tạp chí Công an nhân dân, tr.68-69.
33. Tổ chức Y tế thế giới WHO (1994), *Tiêu chuẩn chẩn đoán các rối loạn tâm thần (ICD 10)*.

Các trang web:

xosothudo.com.vn

<http://kqxs24h.com.vn/>

<http://ketquaplus.com/bai-viet/chia-se-kinh-nghiem/xo-so-va-cac-hinh-thuc-choi-xo-so>

<http://kqxs24h.com.vn/ha-noi-voi-nan-so-de/>

II. Hãy khoanh tròn vào câu trả lời phù hợp nhất với anh, chị:

Câu 1: Anh, chị đã từng tham gia vào loại hình nào dưới đây:

1. Đè	3. Cả đề và lô
2. Lô	4. Hình thức khác.....

Câu 2: Anh, chị dành bao nhiêu thời gian cho việc chơi lô đề trong 1 ngày:

1. Ít hơn 1 giờ	3. Từ 3- 4 giờ
2. Từ 1 – 2 giờ	4. Trên 5 giờ

Câu 3: Anh, chị thường chơi bao nhiêu lần một tuần?

1. Từ 1 – 2 lần	3. Chơi đều mỗi ngày
2. Chơi 3- 4 lần	4. Tuần chơi tuần không

Câu 4: Anh, chị thường dành bao nhiêu tiền cho một lần chơi?

1. Dưới 100 nghìn đồng	3. Từ 2 triệu đến dưới 50 triệu đồng
2. Dưới 2 triệu đồng	4. Trên 50 triệu

III/ Anh, chị có ý kiến như thế nào với những nhận định về hành vi chơi lô đề sau đây?

STT	NỘI DUNG	Không đồng ý	Phân vân	Đồng ý
1	Lô đề là một loại hình giải trí hấp dẫn			
2	Mỗi ngày chơi một chút cho vui, lô đề không gây nghiện			
3	Lô đề là hình thức đánh bạc phạm pháp			
4	Chơi lô đề có thể giải quyết được vấn đề			

	tiền bạc			
5	Lô đề làm sa sút học hành, công việc			
6	Lô đề gây thiệt hại về kinh tế			
7	Nói dối, trộm cắp, giết người không phải do lô đề gây ra.			
8	Lô đề phá hoại hạnh phúc gia đình và các mối quan hệ.			

IV/ Anh, chị có cảm xúc như thế nào khi chơi lô đề?

TT	Cảm xúc	Không bao giờ	Thỉnh thoảng	Thường xuyên
A	<i>Trước khi có kết quả</i>			
1	Vui vẻ			
2	Căng thẳng, lo lắng			
3	Bình thản (bình thường)			
4	Hồi hộp			
5	Hy vọng			
6	Tự tin			
B	<i>Sau khi có kết quả và thắng lô đề</i>			
1	Vui vẻ			
2	Bình thản (Bình thường)			
3	Phấn khích			
4	Tự tin			
5	Tiếc nuối vì đã không chơi lớn hơn			
C	<i>Sau khi có kết quả và biết mình thua</i>			
1	Buồn bã, chán nản			
2	Bình thản (Bình thường)			

3	Tức giận			
4	Lo lắng, sợ hãi			
5	Tiếc nuối			

V/ Anh, chị hãy cho biết hành vi dưới đây đúng với anh, chị ở mức độ nào?

TT	NỘI DUNG	Không bao giờ	Thỉnh thoảng	Thường xuyên
1	Nghĩ về lô đề			
2	Theo dõi kết quả lô đề mỗi ngày			
3	Tính toán xem nên chơi con gì			
4	Bàn luận với người khác nên chơi con gì			
5	Nhớ lại xem đã mơ thấy gì hoặc có điềm báo gì			
6	Chia sẻ với người khác về con mình sẽ chơi			
7	Chia sẻ với người khác về kết quả			
8	Trực tiếp ghi lô đề ở đại lí			
9	Nhờ người khác ghi hộ			
10	Sử dụng điện thoại (gọi, nhắn tin)cho đại lí			
11	Chơi lô đề ở “đại lí” gần nhà			
12	Chơi lô đề ở “đại lí” quen biết			
13	Chơi lô đề ở “đại lí” gần nơi học tập, làm việc			
14	Chơi lô đề vào buổi sáng			
15	Chơi lô đề vào buổi trưa			

16	Chơi lô đề vào buổi chiều, sau giờ làm việc			
17	Chơi lô đề vào bất cứ thời gian nào			
18	Chơi theo linh cảm hay điềm báo (giấc mơ, sự kiện nào đó...)			
19	Chơi theo tính toán của bản thân			
20	Chơi theo bạn bè			
21	Chơi ngẫu hứng, ngẫu nhiên			
22	Chơi theo con số xin được từ thầy tướng số			
23	Xem kết quả lô đề ở một quán nào đó			
24	Xem kết quả lô đề trực tiếp trên tivi			
25	Xem kết quả lô đề trên mạng internet (điện thoại, máy tính)			
26	Thường ăn nhậu khi chờ xem kết quả			
27	Thường dùng (đặc biệt là đầu tháng) những thực phẩm được xem là đem đến “vận đỏ” (như tiết canh...).			
28	Thường kiêng dùng (đặc biệt là đầu tháng) những thực phẩm được xem là kéo theo “vận đen” (như thịt chó...)			
29	Thường làm gì đó (đốt vía, bán vàng, đi lễ xin lộc...) để giải đen sau vài lần chơi không thắng.			
30	Dùng tiền lương, tiền tích góp của mình để chơi			
31	Dùng tiền của người thân để chơi			

32	Dùng tiền của cơ quan, công ty để chơi			
33	Dùng tiền của người khác để chơi			

VI, . *Dưới đây là một số lý do của việc chơi lô đề. Anh chị hãy đánh giá những nhận định dưới đây có đúng với bản thân không? (bằng cách đánh dấu x vào ô chỉ mức độ tương ứng ở bên cạnh).*

TT	Lý do chơi lô đề	Không Đồng ý	Phân vân	Đồng ý
1	Muốn có cảm giác mạo hiểm, phấn khích			
2	Gặp gỡ mọi người, tạo thêm mối quan hệ			
3	Đánh dấu một sự kiện quan trọng (có người thân mất, có con, mua xe,...)			
4	Là một cách kiếm tiền			
5	Giải tỏa sự căng thẳng, mệt mỏi			
6	Hy vọng đổi đời			
7	Thể hiện khả năng tính toán của mình			
8	Muốn thử vận may rủi			
9	Lấy lại số tiền đã mất ở những lần chơi trước			
10	Mọi người xung quanh rủ chơi			
11	Để chơi, linh hoạt			
12	Chủ lô đề vui vẻ, nhiệt tình			

Chân thành cảm ơn sự hợp tác của anh/ chị !

PHỤ LỤC 2
PHIẾU QUAN SÁT

STT	THỜI GIAN	ĐỊA ĐIỂM	NHỮNG ĐIỀU QUAN SÁT ĐƯỢC
1			
2			
3			
4			
5			

PHỤ LỤC 3
MỘT SỐ BẢNG KẾT QUẢ

loai hình lo de

	Frequen		Valid	Cumulative
	cy	Percent	Percent	Percent
Valid de	24	16.3	16.3	16.3
lo	4	2.7	2.7	19.0
ca lo va de	89	60.5	60.5	79.6
hình thuc	30	20.4	20.4	100.0
khac				
Total	147	100.0	100.0	

thoi gian chơi trong 1 ngày

	Frequen		Valid	Cumulative
	cy	Percent	Percent	Percent
Valid duoi 1 gio	82	55.8	55.8	55.8
tu 1 den 2				
gio	35	23.8	23.8	79.6
tu 3 den 4				
gio	4	2.7	2.7	82.3
tren 5 gio				
26	26	17.7	17.7	100.0
Total	147	100.0	100.0	

so ngay trong 1 tuan

	Frequen cy	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid tu 1 den 2 ngay	24	16.3	16.3	16.3
tu 3 den 4 ngay	71	48.3	48.3	64.6
choi deu moi ngay	21	14.3	14.3	78.9
luc choi luc khong	31	21.1	21.1	100.0
Total	147	100.0	100.0	

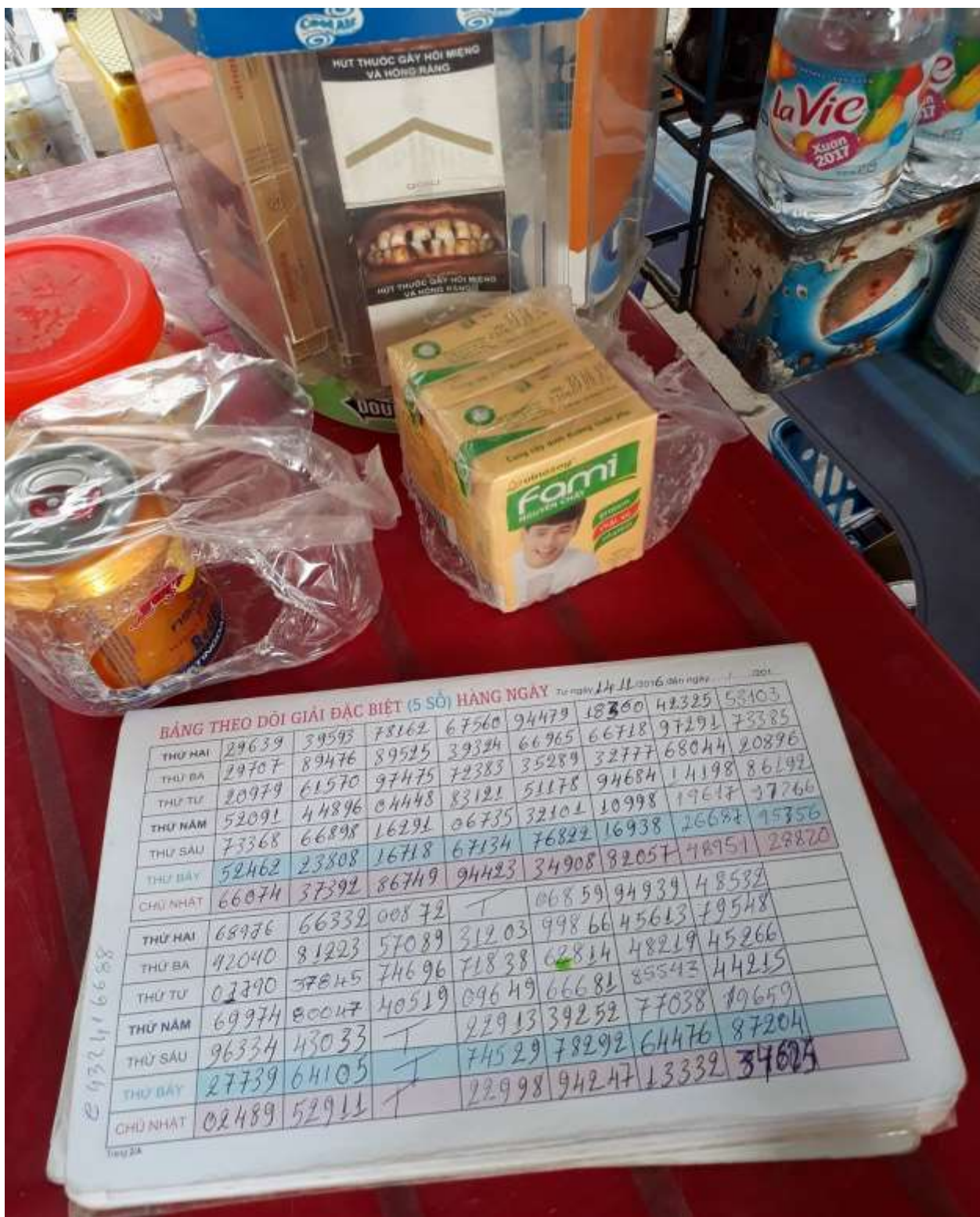
so tien cho 1 lan choi

	Frequen cy	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid duoi 100000 dong	29	19.7	19.7	19.7
duoi 2 trieu dong	76	51.7	51.7	71.4
tu 2 den 50 trieu dong	31	21.1	21.1	92.5
tren 50 trieu dong	11	7.5	7.5	100.0
Total	147	100.0	100.0	

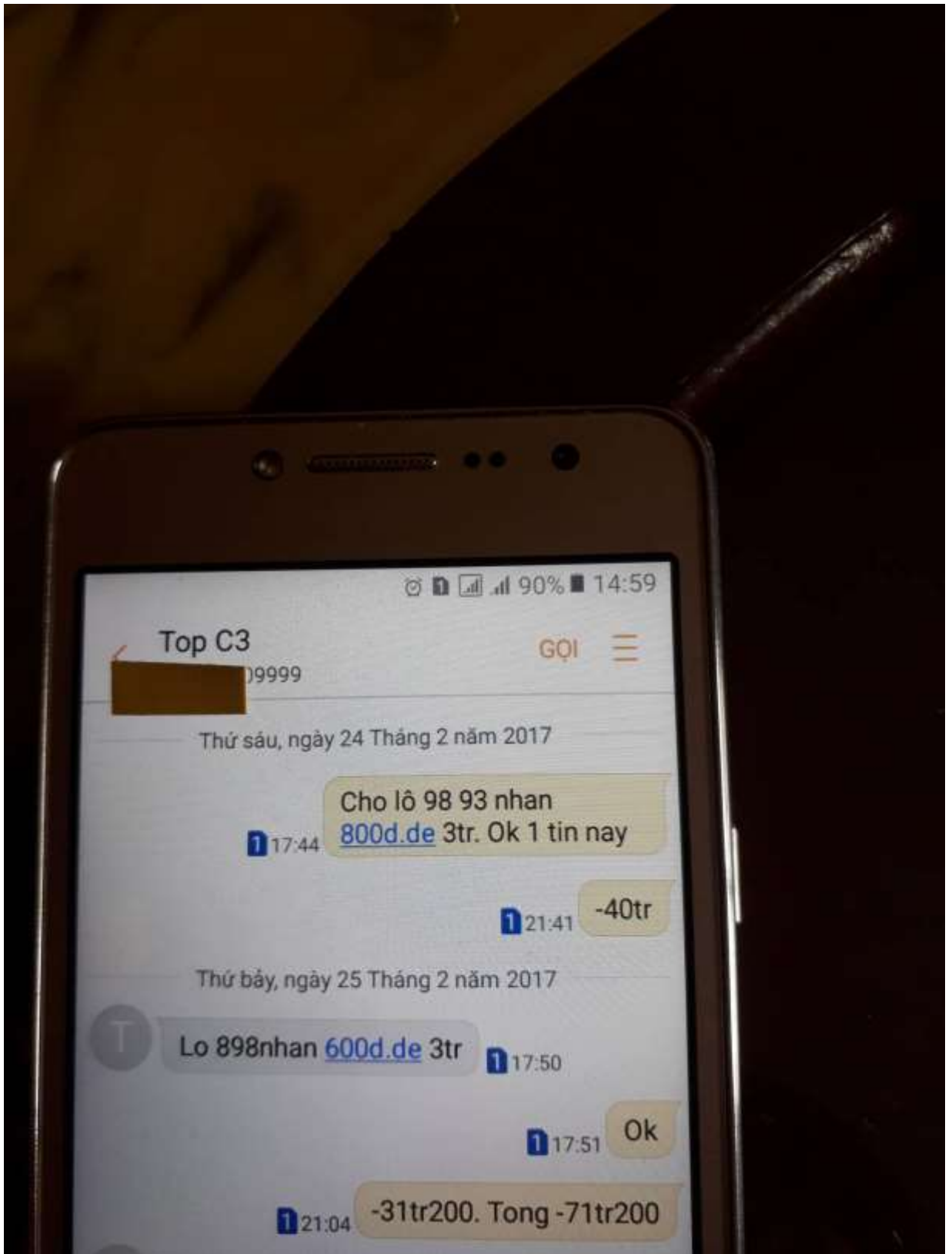
Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
la loai hinh giai tri	147	2.2313	.81146
khong gay nghien	147	2.3946	.81558
la hinh thuc danh	147	2.3197	.92148
bac pham phap			
giai quyet van de	147	1.6599	.80662
tien bac			
sa sut hoc hanh,			
cong viec	147	2.3537	.84239
gay thiet hai ve			
kinh te	147	2.4626	.78751
noi doi, trom cap,			
giet nguoi	147	1.8571	.79381
pha hoai hanh phuc			
gia dinh	147	2.2041	.78460
Valid N (listwise)	147		

PHỤ LỤC 4 MỘT SỐ HÌNH ẢNH MINH HỌA

Hình 1: số thống kê kết quả của một chủ lô đề

Hình 2: một tin nhắn của người chơi lô đề

Hình 3: một trang web của một chủ lô đề

Hình 4: giấy tích kê ghi lô đề